

Harri Miettinen

Suomalainen ramopunk-yhteisö – fandom vai kultti?

Metropolia Ammattikorkeakoulu

Kulttuurituottaja AMK

Kulttuurituotannon koulutusohjelma

Opinnäytetyö

19.09.2017

Tekijä(t) Otsikko	Harri Miettinen Suomalainen ramopunk-yhteisö – fandom vai kultti?
Sivumäärä Aika	45 sivua + 5 liitettä 19.9.2017
Tutkinto	Kulttuurituottaja AMK
Koulutusohjelma	Kulttuurituotannon koulutusohjelma
Suuntautumisvaihtoehto	-
Ohjaaja(t)	Lehtori Laura-Maija Hero
<p>Tämän opinnäytetyön tarkoituksena oli tutkia, onko suomalainen ramopunk-yhteisö fandom vai kultti. Yhdysvaltalaisella Ramones-yhtyeellä on ollut suuri vaikutus suomalaiseen underground-kulttuuriin. Vaikka yhtyeen alkuperäiset jäsenet ovatkin jo kuolleet, vaikutus näkyy yhä keikkalavoilla ja kaduilla. Kartoituksessa vertailin, onko yhtyettä kannattavien fanien muodostama ramopunk-yhteisö fandom, kultti vai näiden sekoitus.</p> <p>Käytin tutkimusmenetelmänä etnografista tutkimusmenetelmää, sillä itselläni on pitkä kokemus tutkittavaan yhteisöön kuulumisesta. Etnografiaan kuuluu läsnäolo tutkittavassa olevassa yhteisössä, sekä sen käyttäytymisen ja sosiaalisen sekä kulttuurisen järjestyksen ymmärtäminen.</p> <p>Menetelminä käytin focus group –haastattelua, sähköpostihaastatteluja sekä internet-kyselyä. Tutkimuksen pohjalla käytin omaa hiljaista tietoa, jota on kertynyt runsaasti reilun parinkymmenen vuoden aikana, ja sovelsin sitä tutkimuskysymyksiin ja niiden tulkitointiin. Kaiken kaikkiaan haastatteluihin ja kyselyyn osallistui yli 200 ihmistä, joten otanta oli aika laaja, ja tulokset näin ollen luotettavia.</p> <p>Tutkimuksen tuloksena ramopunk-yhteisö koki itsensä enemmän kultiksi, kuin tavalliseksi faniyhteisöksi. Yhteisö koki olevansa myös normaalia sosiaalisempi ja yhteenkuuluvaisuudentunne oli suuri, johtuen osin samankaltaisesta pukeutumisestakin.</p> <p>Kulttuurituottajan näkökulmasta tämän tutkimuksen pohjalta potentiaaliset konserttiasiakkaat voidaan profiloida tarkemmin ja tuottaa oikeanlaisia fanituotteita paremmin. Tutkimus on toteutettavissa myös muissa fanikulttuureissa ja syvemmillä tutkimuksella laajennettavissa jopa kansainväliseksi fanitutkimukseksi.</p>	
Avainsanat	Ramones, ramopunk, fanius, fandom, faniyhteisö, kultti

Author(s) Title	Harri Miettinen Finnish ramopunk community – fandom or cult?
Number of Pages Date	45 pages + 5 appendices 19 September 2017
Degree	Bachelor of Culture and Arts
Degree Programme	Degree Programme in Cultural Management
Specialisation option	-
Instructor(s)	Laura-Majja Hero, Lecturer
<p>The purpose of this thesis was to search whether the Finnish ramopunk community is a fandom or cult. The American punk band Ramones has had a great influence on the Finnish underground culture. Although all original members of the Ramones have passed away, their influence can still be seen on stages and in the streets. In this survey I compared if the Finnish Ramopunk-community is a fandom, a cult or a mix of these two.</p> <p>As a research method I used the ethnographic method, because I personally have a long experience as a community member. Presence in the examinee community, as well as the understanding of community's behavior and social and cultural features is important in ethnographic research. For gathering data I used focus group –interviews, email interviews and a Google Forms –inquiry as methods. I used my silent knowledge of the past 20 years as background information, and applied it to the research questions and their interpretation. Altogether I got over 200 answers to my inquiries, so the sample was quite wide.</p> <p>As a result, I found out that the ramopunk community felt itself more as a cult than a fandom. The community also considered being more social than fans usually and felt great fellowship, partly also due to the similar dressing style.</p> <p>From a cultural manager's point of view the potential concert customers can be profiled more closely and appropriate fan products can be produced better. This research is also a feasible in studying other fan cultures, and with deeper analysis it could be applied to global fan research.</p>	
Keywords	Ramones, ramopunk, fan, fandom, cult, community

Sisällys

1	Johdanto	1
2	Fanikulttuuri faniyhteisöissä	3
2.1	Fanius ja fandom	3
2.2	Kultti	7
3	Ramones ja suomalainen ramopunk-yhteisö	10
3.1	Ramones	10
3.2	Suomalainen ramopunk-yhteisö	12
4	Tutkimuskysymykset	17
5	Etnografinen kartoitus ja menetelmät	17
5.1	Ryhmähaastattelu focus group –menetelmällä	19
5.2	Yksilöhaastattelu	19
5.3	Kyselytutkimus	20
6	Tulokset	20
6.1	Ryhmähaastattelun tulokset	20
6.2	Yksilöhaastattelun tulokset	28
6.3	E-lomakekyselyn tulokset	33
7	Pohdinta	39
	Lähteet	43
	Liitteet	
	Liite 1. Kuvaliite	
	Liite 2. Ryhmähaastattelukysymykset	
	Liite 3. Sähköpostihaastattelukysymykset	
	Liite 4. E-lomakekysymykset	
	Liite 5. Fandom vs. Kultti –määrittelyt	

1 Johdanto

New Yorkin Forest Hillsistä kotoisin oleva **Ramones** oli yksi maailman ensimmäisiä punkbändejä. Ramones oli oman tiensä kulkija koko uransa ajan (1974–1996). Vaikka se ei saavuttanut olemassaolonsa aikana yhtään kultalevyä, oli se suosittu ympäri maailmaa ja keikkapaikat olivat lähes aina täynnä. Suomessa on kehittynyt Ramonesin musiikin pohjalta oma aktiivinen *ramopunk*-genrensä (Wikipedia 2016) joka on maailmanlaajuisesti poikkeuksellinen. Aktiivisimpia jäseniä kutsutaan genren sisällä *Onnelliseksi Perheeksi*, kotimaisen ramopunk-yhtye **Ne Luumäkien** ykköshitin mukaan. Onnellisen Perheen yhteenkuuluvaisuuden tunnetta ja yhteisöllisyyttä lisää Ramones-yhtyeen tyyliin pukeutuminen. Siihen kuuluu yleensä moottoripyöräilijä -mallinen nahkatakki, farkut, bändi- tai sarjakuva-aiheinen t-paita ja tennarit, yleensä Converse-merkkiset tennarit.

Olen fani edelleenkin ja kirjoitan vain harvoin sellaisesta, minkä fani en ole, koska en ymmärrä, miksi kajoaisin itselleni yhdentekeviin aiheisiin. En kuitenkaan kirjoita oikeuttaakseni omia mieltymyksiäni tai mieltymyksistäni voidakseni kirjoittaa mausta itsestään – siitä mitä merkitsee olla pelkästään itse populaarikulttuurin fani eri konteksteissa, eri liittoumissa (Grossberg 1995, 26).

Tässä opinnäytetyössä kartoitetaan **Ramones**-yhtyeen musiikillisia vaikutuksia suomalaiseseen populaari-/underground-kulttuuriin. Kartoituksessa vertaillaan, onko yhtyettä kannattavien fanien muodostama ramopunk-yhteisö fandom vai kultti vai näiden sekoi-tus. Fandom on lyhenne sanoista *fan* ja *kingdom*, ja tarkoittaa faniyhteisöä.

Olen itse fanittanut Ramones-yhtyettä aina vuodesta 1977 asti. Nauhoitin tuolloin se-dältäni Ramonesin levyn kasetille, ja siitä se alkoi. Suuremmin, tai oikeastaan lopullisesti, bändi kolahti vuonna 1988, kun näin yhtyeen ensimmäistä kertaa elävänä Seinäjoen *Provinssirock*kissa. Myös samoihin aikoihin Suomessa ramopunk teki toista tulemistaan. Ne Luumäet ja **Luonteri Surf** olivat jo levyttäneet, **Pojat** ja muutama muu genren pienempi orkesteri odottivat vielä pääsyään parrasvaloihin.

Olin 1990-luvulla töissä Vaasan Elävän Musiikin Yhdistyksen, **Welmury:n**, ravintolas-sa *Club25*:ssä tarjoilijana ja vastaavana hoitajana. Lisäksi vaikutin itsekin yhdistyksen hallituksessa niin taloudenhoitajana kuin myöhemmin toiminnanjohtajanakin. Tuona aikana näin työn puolesta useita keikkoja viikossa. Vaasassa oli tuolloin **Klamydia**-orkesterin ansiosta varsin vireä punk-yhteisö, jonka mukana elin muutaman vuoden

ajan. Vuonna 1997 olin jo muuttanut pois Vaasasta ja herättänyt entisillä kotiseuduilla Sydän-Hämeessä henkiin yhdessä Lammin nuorisotoimen kanssa sikäläisen festivaalin, **Pellavarockin**. Vuosina 1997–2000 suurin osa esiintyjistä kuului ramopunk-skeneen ja sitä kautta tietysti yleisö oli pääosin myös ”ramohenkistä”, niin läheltä kuin kauempaakin. Vuonna 1999 oli Pellavarockin niin sanottu suuri ramovuosi, kun lavalle nousi jo kertaalleen lopettanut Ne Luumäet silloiselle viimeiselle festarikeikalleen. Tuon jälkeen festivaali muutti imagoaan metallisempaan suuntaan, koska punk oli kuitenkin aika pienen porukan juttu. Suuresta vuoden 1999 satsauksesta huolimatta paikalla oli vain 550 henkeä, sen sijaan metallifestarina Pellavarockista kohosi 2000-luvun puoleen väliin mennessä yksi arvostetuimmista metallitapahtumista.

Isoin satsaukseni genrelle on ollut ramopunk-henkiset **Hartza’s Birthday Bash** – illamat marraskuun lopussa oman syntymäpäiväni tienoilla. Tapahtuman nimen olen napannut *Joey Ramone’s Birthday Bash* -tapahtumasta, joten nimikin velvoittaa tietynlaiseen musiikkiin. Ensimmäisen HBB:n järjestin jo vuonna 1994 Vaasan Club25:ssä, mutta vasta vuodesta 2002 lähtien tapahtuma on ollut vuosittainen paria poikkeusta lukuun ottamatta. Vuosien saatossa olen järjestänyt tapahtumaa aina kulloisella asuinpaikkakunnallani eli Lahden legendaarisessa *Torvessa*, Tampereen Pispalassa *Vastavirta-klubilla* sekä Helsingissä niin *Semifinalissa* kuin *Sture21:ssä*.

Järjestin myös ramopunkin omia Euroviisuja eli **Ramoviisuja** vuosina 2013–2014, oltuani kisan tuomaristossa jo aiemmin. Lisäksi olen ollut neljästi palkitsemassa ramopunk-yhteisön joukosta ansioituneelle ramopunkin edustajalle *Kultaista Pesäpallomailaa*, viimeksi keväällä 2017. Olen osallistunut myös (ramo)punklehti **Havana Banana**-sin tekoon kirjoittamalla artikkeleita. Lisäksi olen vuosien saatossa toimittanut materiaalia *www.ramopunk.com* -sivuille. Olen vuosien saatossa liukunut tavallisesta fanista syvälle käsittelemäni ramopunk-yhteisön syövereihin, tutustumalla niin muihin faneihin kuin genren muusikoihin ja toisiin alan tapahtumien järjestäjiinkin. Siksi minua onkin kiinnostanut tutkia tätä ramopunk-ilmiötä tarkemmin.

Opinnäytetyön aineistot kerättiin 2016–2017 vuodenvaihteessa ryhmähaastatteluissa, yksilöhaastatteluilla sekä e-lomakekyselyllä. Opinnäytetyön tavoitteena on hyödyttää laajemmin kulttuurituotannon alalla niitä tuottajia, jotka fasilitoivat fanikulttuurin ilmiöitä, järjestävät festivaaleja ja konsertteja tai muuten toimivat fanien hyväksi. Lopputuloksena ei esitellä uusia kehittämismalleja, vaan tuoda ilmi, miksi juuri Ramones on Suo-

nessa saanut itselleen vankkumattoman kannattajajoukon, jolla on hyvin tiivis yhteisöllisyys.

Tällaista tutkimusta ei ole Suomessa vielä aiemmin tehty, joten siksi päätin paneutua asiaan. Tilaajana työlle on **Ramopunk.com–kannatusyhdistys ry**, jolle tästä opinnäytetyöstä on hyötyä muun muassa nykyisten kannatusjäsenten profiloinnissa ja tulevien kannatusjäsenten hankinnassa. Kartoitus luovutetaan myös ramopunk.com-sivujen ylläpitäjälle M!ka Vesteriselle.

2 Fanikulttuuri faniyhteisöissä

Fani-sanan etymologiset juuret on peräisin latinan temppeliä tarkoittavasta *fanum*-sanasta ja erityisesti siitä johdetusta temppelipalvelijaa tarkoittavasta *fanaticus*-sanasta. Fanaticus muuttui englannin kielessä *fanatic*-sanaksi, jonka uskonnolliset merkitykset säilyivät, mutta siitä tuli myös termi, jolla viitattiin hulluiksi, vimmaisiksi tai riivatuiksi luokiteltuihin ihmisiin (Hirsjärvi 2009, 53).

Fan-sanaa alettiin käyttää yleisemmin 1800-luvun lopulla puhuttaessa baseballin innokkaista katsojista. Suomen kielessä fanista ja faniudesta on tullut yleispätevä vastine tykkäämiselle, viehättymiselle ja kiinnostukselle (Nikunen 2005, 18). Amerikkalaisen kulttuuritutkija Lawrence Grossbergin mukaan faniutta esiintyy vain populaarikulttuurissa (Grossberg 1995, 34).

Populaarikulttuuria on se, mikä jää kulttuurista jäljelle, kun siitä on erotettu se osa, joka voidaan ottaa vakavaan kriittiseen tarkasteluun, eli korkeakulttuuri (Grossberg 1995, 52).

2.1 Fanius ja fandom

Faniuden keskeisimmiksi piirteiksi fanitutkija Kaarina Nikusen mielestä on nostettu affektiivisuus, toiminnallisuus, yhteisöllisyys, fani-identiteetti ja populaari-kulttuurisuus. (Nikunen 2005, 47).

Taulukko 1. Faniuden keskeisimmät piirteet (Nikunen 2005, Poikolainen 2015).

Affektiivisuus	Emotiot, intohimo ja välittäminen
Toiminnallisuus	Tiedon, kuvien, levyjen ja fanitavaroien kerääminen, oma aktiviteetti
Yhteisöllisyys	Faniyhteisön keskinäinen vuorovaikutus, verkostoituminen
Fani-identiteetti	Faniuden omaksuminen, identiteetin julkittuminen (esim. pukeutuminen)
Populaarikulttuurisuus	Ero korkeakulttuurisuuteen

Janne Poikolainen on tiivistänyt fanin tiivistelmän hyvin kirjassaan *Musiikkifanius ja modernisoituva nuoruus* (2015):

Fani on jonkin kulttuurisen ilmiön, musiikkityylin tai –tähten, aktiivinen kuluttaja, jonka kulutuskäyttäytymiselle on tyypillistä affektiivisuus, intensiivisyys, intermediaalisuus, yhteisöllisyys ja toiminnallisuus (Poikolainen 2015, 20–21.)

Grossberg (1995, 40) kirjoittaa, että fanin käsite voidaan ymmärtää vain suhteessa erilaiseen kokemistapaan ja suhde toimii affektin tai mielialan alueella. Affekti on yksi vaikeimmin määriteltäviä elämän tasoja. Se ei ole sama asia kuin emotiot tai halut. Kun mieliala tai tunteet muuttuvat, sama kokemus muuttuu olennaisesti.

Esimerkiksi joillekin tietyntyyppisenä rockfanina oleminen voi saada suunnattoman merkityksen, ja se rupeaa näyttelemään hallitsevaa osaa fanin identiteetissä, kuten usein alakulttuureissa käy. Toisille se jää voimakkaaksi, mutta pinnalliseksi eroiksi, joka värittää mutta ei määrittele heidän hallitsevaa sosiaalista identiteettiään. (Grossberg 1995, 43–44).

Fandomista eli aktiivisista faniyhteisöistä puhuttaessa viitataan tutkimuksissa usein science fiction –faneihin, koska he ovat fanaattisia muun muassa con- ja cosplay-

tapaamisillaan ja omistautumisellaan asialle. Fandomiin luetaan kuuluvaksi intermedi-aalisuus (nettisivut, lehti, keskustelupalstat), voimakas yhteisöllisyys ja yhteydenpito muiden fanien kesken (Nikunen 2005). Tulen omassa pohdinnassani osoittamaan, että fandomin piirteet sopivat nykyisin myös muunkin populaarikulttuurin ilmiön tutkimiseen.

Irma Hirsjärvi on tutkinut erityisesti science fiction -fanien käyttäytymistä. Hänen mukaansa verkottuneet harrastajat, science fiction -fandom on myös itseään arvioiva ja tutkiva yhteisö. (Hirsjärvi 2008, 143.) Faniutta kuvataan usein myös uskonnolliseksi kokemukseksi tai ainakin verrataan voimakasta fanikokemusta uskonnollisiin termein. Joissakin yhteyksissä perusteluna kuvatun kokemuksen uskonnolliselle luonteelle käytetään sitä, että uskonnollisen kokemuksen tuottamiin ilmaisuihin verrattavia ilmaisuja löydetään faniuden äärimmäisistä, positiivisista tunnereaktioista (Hirsjärvi 2008, 151). Fanit usein yrittävät löytää kieltä kuvaamaan vahvoja tuntemuksiaan, mutta uskonnollisen terminologian lisäksi he voivat virittää tunnetilaansa seksuaalisesti sävyttyneiden sanojen (orgasmi, kiihko, total brain fucking) perusteella tai jopa molempien yhdistelmällä (Hirsjärvi 2008, 151).

Minna Laukkanen pohti Havana Bananas -lehteen kirjoittamassaan kolumnissa Ramonesin suhdetta taiteeseen ja uskonnollisuuteen. Laukkanen viittaa **W.C.Moriarty**n 2003 *Creem Magazinessa* julkaistuun artikkeliin. Artikkelissa Moriarty pohtii olevan varsin ironista, että Ramones saavutti epätoivoisesti kaipaamaansa arvostusta ja menestystä vasta hajottuaan ja postuumisti – jäsentensä liityttyä taivaallisiin laulu- ja soitinrinkeihin. Moriarty arveleekin lopuksi, että ”ehkä Jumala sittenkin on Ramones-fani”. (Moriarty 2003, Laukkanen 2012 mukaan.)

Abercrombie ja Longhurst (1998) ovat omassa fanitutkimuksessaan luoneet mallin, jossa erotellaan entusiastit, fanit ja kultistit kuluttajista ja pientuottajista.

Kuvio 1. Erottelujana (Abercrombie & Longhurst 1998, 141).

Kuviossa jana kulkee kuluttajasta pientuottajaan ja luo keinotekoisen jatkumon. Fanius liittyy yleensä yhteen tai useampaan mediatuotteeseen tai henkilöön. *Kuluttaja* on asiasta yleisesti kiinnostunut yksilö, mutta hän ei käytä ilmiötä oman identiteettinsä muodostamiseen. *Fani* on median suurkuluttaja, mutta vielä melko organisoimaton kultistiin verrattuna. *Kultistilla* on jo pidemmälle erikoistunut suhde kohteeseensa. Hän on erikoistunut median suurkuluttaja ja kuuluu yleensä löyhästi organisoituneeseen fandomiin. Hän ottaa osaa aktiivisesti keskusteluihin ja kokoontumisiin. *Entusiasti* on aktiivinen, erikoistunut median käyttäjä ja tiiviisti organisoitunut muiden entusiastien verkostoissa, eikä hän yleensä ole juurikaan kiinnostunut muista asioista erityiskiinnostuksensa ulkopuolella. *Pientuottajien* erikoisosaaminen voi olla kaupallisen tuotannon asteella, jolloin heillä on jo syvällistä, itse faniuden kohteen tuntemista, ja he usein toimivat fanituotteiden ja niiden jakelun parissa. He pystyvät itse tuottamaan fandomia kiinnostavaa aineistoa ja kulttuurituotteita. Näin he vaikuttavat markkinoihin heijastaen fandomin muuttuvia tunteita ja toiveita. (Taalas & Hirsjärvi 2008, 209-210; Hirsjärvi 2003, 159.)

Taulukko 2. Mallitaulukko (Abercrombie & Longhurst 1998, 144)

Skill	CONSUMER	FAN	CULTIST	ENTHUSIAST	PETTY PRODUCER
Technical	Very specific	More context, especially of stars	More context, move into the use of such skills	Increased use of such skills, in production for enthusiasm	Use of skill in production for market
Analytical	Very generalized	Within genres or comparisons	Immersion in genre and intrageneric comparisons	Immersion leads to increased productivity	Comparisons to locate market niches
Interpretative	Referential mode, taste in consumer purchase	Generic and used in fan legitimation	Use in authenticity arguments	Immersion leads to less outward direction	Comparison for profit

Fanituksen rooli on vuosien saatossa muuttunut internetin ja median käytön myötä. Nykyisin niin sanotut mediafanit ovat kuluttajia, jotka myös tuottavat, kirjoittavat ja osallistuvat. Median myötä fanitoiminta on saanut uuden ja monipuolisen, kansainvälistäkin verkottumista tukevan välineen. Faniien osallistumisaktiivisuus ja harrastamisen muoto on muuttuva, ja siksi yhden faniryhmän sijoittaminen edellä kuvatulle Abercrombie ja Longhurstin janalle ei välttämättä toimi.

Fandom on yksi maailman merkityksellistämisen aspekti suhteessa joukkoviestimiin ja historialliseen, sosiaaliseen ja kulttuuriseen paikkaamme. Faniiden huolellinen pohtiminen voi auttaa meitä ajattelemaan perusteellisemmin ja kunnioittavammin sitä, mitä tänä päivänä merkitsee elää ja olla ihminen. (Jenson 1992, 27.)

2.2 Kultti

Kultti on sanana johdettu latinan sanasta *cultus*, viljely, kuten kulttuurikin. Alun perin kultti on tarkoittanut jumalanpalvelusmenoja, uskonnollisia menoja, palvontaa. Nykyisinkin sanaa käytetään viittaamaan uskonnollisiin lahkoihin ja rituaaleihin, mutta käsite on laajentunut ja arkistunut. Populaarikulttuurissa puhutaan kultti-ilmiöstä, kun viitataan esimerkiksi rockbändien (*The Doors, The Cramps, Misfits*), elokuvien (*Rocky Horror Picture Show, Star Wars, Evil Dead*) tai televisiosarjojen (*Star Trek, Xena*) ”palvontaan”. Myönteisemmässä sävyssä kultti-sanaa käytetään, kun puhutaan vaikkapa ns. indie-elokuvista tai -levyistä tai kirjoista, mutta jotka eivät ole valtakulttuurissa suosittuja, eikä suuri yleisö niitä välttämättä tunne. Kultti-leima voi tällöin kertoa epäkaupallisuudesta, aitoudesta ja kapinallisuudesta. (Kovala & Saresma, 2003, 9–10.) Ramonesin kohdalla kyse on juuri epäkaupallisuudesta ja kapinasta, olihan se ensimmäisiä punk-yhtyeeksi laskettavia bändejä. Kultti-ilmiöön liittyy aina paljon ihailua ja kunnioitusta, jota ramopunk-genressäkin on.

Kultin syntyminen edellyttää aina jonkinlaista – milloin löyhempää, milloin tarkasti rajattua – yhteisöä. Kultille on ominaista sosiaalisuus ja yhteisöllisyys. Tiettyyn kulttiin kuuluvat tuntevat sosiaalista yhteyttä, ryhmään kuulumista, me-henkeä ja samaistumista esikuviin. Joskus kulttiin kuulumattomiin tehdään selkeä raja, mutta kuten tulen myöhemmin esimerkeilläni esittämään, suomalaisessa ramopunk-yhteisössä ei toimita näin.

Kovala ja Saresma esittävät kysymyksiä, millaisia merkityksiä kulttisuhteella on ihmisten arkielämässä, ja miten internet ja laajemmin uusi teknologia on muuttanut kulttisuhteen luonnetta vuosien saatossa (Kovala ym. 2003, 11). Tulen paneutumaan myös näihin kysymyksiin kolmosluvussa. Kulttiin tarvitaan henkilöitä, jotka määrittelevät ja tuntevat kultin nk. pelisäännöt sekä toteuttavat niitä. Kulttia ei voi syntyä ilman aktiivisia faneja. Fanit esimerkiksi ylläpitävät aktiivisesti internetsivuja ja keskusteluryhmiä sekä osallistuvat erilaisiin tapahtumiin, joissa ihailun kohde itsekin joskus vierailee (Kovala ym. 2003, 13). Ramopunk-yhteisöllä on laajat suomalaista ramopunkkia seuraavat in-

ternetsivut, aktiivinen vieraskirja ja Facebook-sivut, oma lehti *Havana Bananas*, yhteisöllisiä tapaamisia keikkojen yhteydessä sekä itsejärjestämiä keikkailtoja, ja artistit ovat itsekin hyvin usein mukana näissä kokoontumisissa soittamisen ohella.

Kovalan (2003, 14) mukaan kulttisuhteessa on pohjimmiltaan kyse yksilöllisen identiteetin aktiivisesta rakentamisesta tietyn kohteen avulla. Kulttisuhde toimii usein identiteetin rakentamisen välineenä. Ramopunk-tapauksessa samankaltainen pukeutuminen ja musiikki luovat nimenomaan omanlaisensa identiteetin, jossa fani ja artisti ikään kuin ovat samasta puusta veistettyjä ulkoisesti, eivätkä artistit koe olevansa muita korkeammalla.

Stig Söderholmin (1990, 21) mukaan rockkulttien syntyminen ei noudata mitään kaavaa, vaan jokaisella kultilla on omat erityispiirteensä. Artisteja myytillistäviä tekijöitä on useita ja Söderholmin mukaan sankarillistaminen on osa artistin imagoa ja palvelee myös kaupallisia pyrkimyksiä. Silti syvempi, yhteisöllinen ulottuvuus toimii kaupallisesta pyrkimyksestä huolimatta. (Söderholm 1990, 21–24.) Kulttikohteet ovat siis yleensä kiinteästi valtavirran ulkopuolella tai ainakin sen reunamilla. Kultit usein liittyvät kiinteästi alakulttuureihin, jolloin niiden sosiaalinen ja yhteisöllinen funktio korostuu. Alakulttuuri koetaan ”muuten suvaitsemattomassa yhteiskunnassa suvaitsevaksi ja innostavaksi yhteisöllisyyden verkostoksi”, kuten Frans Mäyrän roolipelikulttuurista kertovassa artikkelissa *Muodonmuuttajien maat* kerrotaan (Kovala ym. 2003, 14). Ramopunk sopii siis tähänkin määrittelyyn erittäin hyvin, sillä se jos mikä, on alakulttuuria.

Internet-verkostoituminen mahdollistaa faneille yhteisöllisyyden muotoja, jotka vahvistavat heitä. Netti tarjoaa tilaisuuden löytää hengenheimolaisia, vaikka niin sanotussa oikeassa maailmassa tuntisi olevansa yksin, kiusattu tai jopa halveksittu. Faniien muodostama verkkoyhteisö toimii näin yksilöllisen identiteetin tukena (Nikunen, 2003).

Internetin välityksellä syntyneistä kontakteista puuttuu ruumiillinen kohtaaminen, mutta onko virtuaalinen kanssakäyminen välttämättä vähempiarvoista kuin kasvokkain tapaaminen? Ainakaan se ei sulje pois fyysisiä kohtaamisia, kuten Laitisen Amos-faniien tapauksessa on todettu. Lisäksi virtuaaliset kohtaamiset johtavat toisinaan ystävystymisiin ja jopa rakastumisiin, kuten ramopunk-yhteisössäkin on käynyt ja avioparejakin on syntynyt.

On myös väitetty, että länsimaisen populaarikulttuurin piiriin kuuluvat kultit olisivat keinotekoisia, ja vain kuluttajien rahastamiseksi perustettuja (Kovala ym. 2003, 16). Tähän liittyy rahalliset panostukset levyjen ja keräilykohteiden hankinnasta, mutta niin ne kuuluvat yhtäläillä tavallisenkin fanituksen piiriin varsinkin musiikin alueella. Ilman levyä on paha kuunnella ja fanittaa, toki nykypäivänä tähän apua tarjoavat erilaiset stream-palvelut, mutta tutkimuksen kohteena oleva ramopunk-yhteisö haluaa käsiinsä fyysisen tuotteen ja usein vieläpä vinyyliversiona. Oman suosikkibändin, tässä tapauksessa Ramonesin ja sen 'jälkeläisten', paidat, julisteet, kahvikupit, rintamerkit ja muu fanitavara kuuluvat ilman muuta asiaan, mutta itse yhteisön sisällä olevana voin sanoa, ettei niillä ole kuitenkaan tarkoitus rahastaa ja hinnat ovat pysyneet maltillisina verrattuina moniin muihin populaarikulttuurin fanitavaroihin.

Kultit eivät kuitenkaan synny pikaisesta innostuksesta johonkin pinnalla olevaan ilmiöön. Kulttisuhte vaatii todellisia faneja, jotka tunnustetaan sitoutumisesta, tiedosta, aktiivisesta tekemisestä ja läsnäolosta (Kovala ym. 2003, 16). Kulttien fanit eivät vain kuluta, vaan osallistuvat itsekin aktiivisesti tapahtumien järjestämiseen, keskusteluryhmien kommentointiin, tekemällä fanzineja ja verkkosivuja, sekä soittamalla itsekin samanlaista musiikkia.

Kultti- ja fanisuhdetta on usein pidetty feminiinisenä ilmiönä. Jo 50-luvulta lähtien pop/rock-musiikin fanit on kuvattu kiljuvina ja pyörtyilevinä tyttölaumoina, mutta esimerkiksi jalkapallon fanikulttuuri on koettu erittäinkin maskuliinisenä. Kovalan mukaan rock-musiikkiin liittyy vahvoja arvolatauksia ja että rockin kenttä on hyvin vanhakantainen sukupuoliroolien suhteen. Ramopunkissa ei näin kuitenkaan ole, vaan tasa-arvoisuus ja suvaitsevaisuus ovat kokemukseni mukaan yhteinen asia. Lisäksi tuo ns. fanien "so-tisopa" nahkatakkeineen sopii yhtä hyvin niin naiselle kuin miehellekin.

Kultteihin lasketaan kuuluvaksi myös negatiivisia ilmiöitä, kuten esimerkiksi jalkapallohuliganismi tai John Lennonin ampunut fani. Kulttisuhte on kuitenkin yleensä hallittu, ei hallitseva, osa jokapäiväistä elämää. Kulttifanius antaa mahdollisuuden rikkoa rajoja, kokeilla erilaisia identiteettejä ja ylitellä sukupuoleen liittyviä stereotyyppioita, mutta fanius ei kuitenkaan määritä koko ihmisen identiteettiä (Mäyrän artikkeli; Kovala ym. 2003, 20). Usein uskotaan, että fanit palvovat ihailunsa kohdetta sokeasti, mutta kuten Kultti-kirjassakin todetaan, kultin jäsenet ovat itse tietoisia omasta kulttisuhteestaan ja pystyvät pohtimaan sitä. Kulttiin ei suhtauduta luonnollisena osana, vaan siihen pystytään ottamaan etäisyyttä ja kritisoimaan tarvittaessa, jopa itseironisestikin. Fandomit ja

kultit eivät ole mikään kuolemanvakava asia, vaan ne tarjoavat mahdollisuuden minuuksilla leikkelyyn ja saattavat mahdollistaa rooli- ja käyttäytymismallien testauksen, kuten esimerkiksi roolipelaamisen maailmassa. Fanit suhtautuvat itse joustavammin kulttisuhteen eri piirteisiin kuin kultin ulkopuolinen henkilö.

3 Ramones ja suomalainen ramopunk-yhteisö

Kolmosluvussa avaan hieman enemmän, mistä Ramonesissa ja sen suomalaisissa hengenheimolaisissa sekä faneissa on kyse.

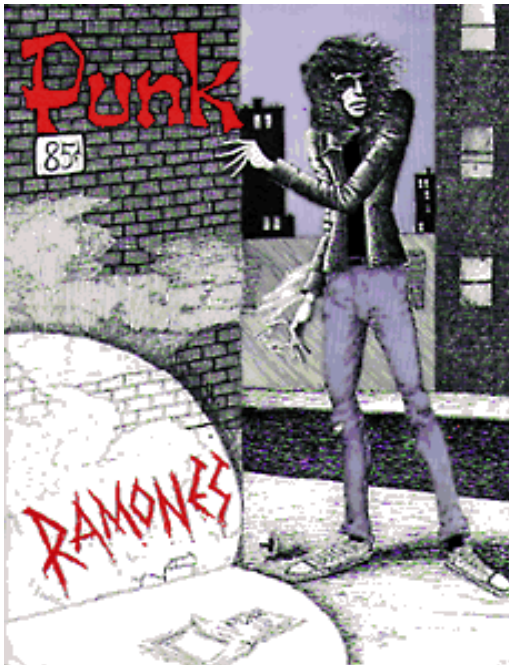
3.1 Ramones

New Yorkissa vuonna 1974 perustettua Ramones -yhtyettä on kutsuttu jopa punk-musiikin isäksi. Vaikutuksensa sillä on ollut musiikillisesti niin punk-, rock-, metalli- kuin pop-bändeihinkin ympäri maailmaa. Nopeat biisit, yksinkertaiset lyriikat ja energiset keikat nostattivat tämän pseudonyyminelikon nopeasti maailmanmaineeseen, vaikka yhtye ei koskaan myynytkään massiivisia määriä levyjä.

Yhdysvaltain presidentillisestä vaakunasta parodioitu logo näkyy tänäkin päivänä koristavan miljoonien ja taas miljoonien nuorten t-paitojen etumusta ja selkää. Jopa niin sanotut muotiliikkeet H&M:n johdolla ovat ryhtyneet myymään Ramones-paitoja. Ramones loi tahtomattaan oman katumuodin rikkinäisillä farkuillaan, nahkatakeillaan ja **Conversen** *Chuck Taylor*-koripallotossuillaan. Se oli vastalause tuolloin kovin glam-rockmaisesti pukeutuvien androgynien suuntaan. Lavalle mennessä ei tarvitse meikata, vaan sinne voi nousta normivaatteissa, ottaa soittimet käteen ja antaa palaa. Nykyisinkin ”prätkärotsi”, farkut ja Converset ovat yleinen näky kaduilla ja rokkibaareissa, vaikka niiden kantaja ei edes kuuluisi niin sanottuun ramopunk-skeneen. Asusteesta on tullut universaali pukeutumistyyli musiikin harrastajien parissa.

Kuva 1. Lähikuva kengistä, jotka eivät kuitenkaan olleet Converse, Ramonesin ensimmäisen levyn kannessa (Kuva: Roberta Bailey)

Kuva 2. Joey Converseissa Punk-lehden numerossa #3 (Kuva: John Holmström)

Kuva 3. Harvinainen kuva yhtyeestä hymyilemässä (Kuva: Roberta Bailey)

Yhtye vieraili Suomessa ensimmäisen kerran 16.–17.5.1977 ja noilla kahdella keikalla on hyvinkin suuri merkitys myöhempään suomalaiseen rock-maailmaan. Ilman noita keikkoja ei olisi syntynyt muun muassa *Eppu Normaalia*, *Pelle Miljoonaa* ja *Problems?*ia, monesta muusta yhtyeestä puhumattakaan. Suomessa ei ollut koettu vielä mitään noin radikaalin kovaa ja suoraa soittoa. Ramonesin vaikutus näkyi suomalaisessa punk-musiikissa enemmän kuin esimerkiksi Sex Pistolsin tai The Clashin. Yhtyeen alkuperäisjäsenet ovat jo poistuneet keskuudestamme, mutta Ramonesin musiikillinen ja imagollinen perintö elää yhä vahvana ympäri maailmaa.

3.2 Suomalainen ramopunk-yhteisö

Suomessa ramopunk-fanit ryhtyivät pitämään yhteyttä ja kokoontumaan laajemmin 2000-luvun alkupuolella internetin myötä. Kuopiolainen pitkän linjan fani **M!ka Vesterinen** (Mika itse haluaa käyttää kirjoitusmuotoa "M!ka") aloitti vuonna 2002 www.ramopunk.com -sivuston ylläpidon, jonne hän kokosi faktaa yhtyeistä, levyistä ja keikoista, sekä keikkaraporteista. Pikkuhiljaa sivustosta kehittyi ramopunkin todellinen tietopankki. Ramokeikat olivat yleensä matalan profiilin tapahtumia, joita ei pahemmin mainostettu missään. M!kan sivuilta pystyi helposti katsastamaan, missä ja milloin keikkoja oli. Sivuilla toimii edelleen varsin aktiivisessa käytössä oleva vieraskirja, jossa fanit keskustelevat ja kommentoivat. Olen itse vuosien saatossa kirjoittanut lukuisia keikkaraportteja ja uutisia sivustolle, sekä aktiivisesti osallistunut vieraskirjan keskusteluihin. Vuodesta 2004 on myös jaettu *Kultainen Pesäpallomaila* –palkinto ansioituneelle ramopunk-alan ansioituneelle tekijälle. Palkinnon ovat lahjoittaneet levy-yhtiö Woi-masointu ja punkbändi Häiriköt, ja ensimmäisen palkinnon sai itseoikeutetusti M!ka Vesterinen ja ramopunk.com –sivusto.

Vuodesta 2004 asti on heinäkuussa ollut ramopunkkien oma kesäkokoon-tuminen *Ramopiknikin* merkeissä. Aluksi piknik järjestettiin *Puustock*-festarien yhteydessä Juvalla, ja Puustockin loputtua sitä on järjestetty Haukivuorella *Hummeripoikarockin* yhteydessä, lukuun ottamatta vuotta 2012, jolloin piknik oli Sumiaisissa *Suolirockin* kylkiäisenä. Periaate on aina ollut sama, muutama ramopunk-bändi soittaa talkoohengellä keskellä kesäistä lauantapäivää, ja kuka tahansa voi saapua paikalle piknik-meiningillä syömään eväitään ja nauttimaan hyvästä musiikista. Keskimäärin paikalla on ollut 60-100 innokasta ramopunk-genren harrastajaa ja muusikkoa. Ramopiknikin ohella genren isoimpia tapahtumia vuosien saatossa ovat olleet 2-3-päiväiset Ramopunk.comin tukibileet, *Onni on Ramones*, *Converse-kerho*, *Ramoviisut*, *Elämä on Punk!*, *Poriferia* sekä itseni järjestämä *Hartza's Birthday Bash*. (ramopunk.com).

Kuva 4. Converse Ramopiknikillä 2010 Kyyveden rannassa (Kuva: Hartza Miettinen)

Kuva 5. Ramopunk-yleisöä Himanesin keikalla Hummeripoikarockissa 2009 (Kuva: Jari Marjala)

Vaikka tapahtumat ovatkin ympäri Suomea, on aktiivinen ramopunk-fanijoukko ollut valmis matkaamaan ”vaikka maailman ääriin” päästäkseen tapaamaan tuttuja sekä fiilistelemään ramopunk-keikkoja. Tästä aktiivisimmasta osasta on muotoutunut **Onnellinen Perhe** –nimellä kulkeva ryhmä (Perhe kirjoitetaan tässä yhteydessä isolla, koska kyseessä on vakiintunut tapa). Onnellinen Perhe ei ole mikään virallinen yhteisö, vaan siihen luetaan kaikki keikoilla usein käyvät yhteisön jäsenet. Kaikkia yhdistää syvä rakkaus Ramonesiin ja ramopunk-musiikkiin, ja suurin osa pukeutuu nahkatakkiin, farkkuihin ja Converseihin. Osalta löytyy Ramones-aiheisia tatuointeja ja jopa Johnny Ramonen hiusmallia, joten fanitusta voi kutsua elinikäiseksi sitoutumiseksi.

Kuva 6. Eniten keikoilla kiertävä ramopunk-fani Rauman Kimmo (Kuva: Hartza Miettinen)

Kuva 7. Ramoguru M!ka Vesterinen (Kuva: Tomi Glad)

Tässä tiiviissä faniyhteisössä on myös pienyrittäjyyttä levy-yhtiöiden muodossa. **Hannu Jokinen** perusti **Woimasointu**-yhtiön lähes samoihin aikoihin (2002), kun Vesterinen laittoi ramopunk.com-sivut nettiin. Jokinen perusti yhtiön nimenomaan Ramones-faniuden kautta, ja ensimmäiset yhtiön julkaisut olivatkin Ramones-yhtyeen muusikoiden soololevyjä (**Marky Ramone & The Speedkings**- sekä **Dee Dee Ramone** – singlet). Julkaisu laajeni myös suomalaisiin ramopunk/-pop-bändeihin, koska kukaan muu ei juurikaan julkaissut alan musiikkia noihin aikoihin. Sittemmin muitakin julkaisijoita on ilmaantunut ja Woimasoinnun toimintakin on laajentunut hieman genren ulkopuolelle (woimasointu.com).

Kuva 8. Woimasoinnun Hannu Jokinen ja Kultainen pesäpallomaila 2016. (Kuva: Hartza Miettinen)

Kuva 9. Jukka Junttila (Kuva: Jukan oma arkisto)

Tamperelaisen **Jukka Junttilan Hiljaiset Levyt** on pienlevymaailmassa todella pitkän tien kulkija. Aluksi levymerkki toimi rekisteröidyn yhdistyksen (Hiljainen Kulttuuriyhdistys) puitteissa, mutta julkaisutoiminnan vakiintuessa toiminta muuttui osakeyhtiöpohjaiseksi vuonna 1990. Hiljaiset Levyt on sittemmin vakiinnuttanut asemansa merkittävänä suomalaisena punk/kitararock-levymerkkinä ja on tällä hetkellä vanhin tällä hetkellä toimivista suomalaisista indie-levymerkeistä (hiljaisetlevyt.com).

Muita mainitsemisen arvoisia, merkittäviä pienlevy-yhtiöitä ovat muun muassa porilainen **Killer Records**, joka julkaisun ohessa myös järjestää Porifieriaa ja nykyisin myös Ramoviisuja, sekä 1990-luvulla uuden ramopunk-nosteen yksi merkittävä tekijä, vaasalainen **Kråklund Records**.

Maailmallakin suosittu dekkarikirjailija Leena Lehtolainen on myös pitkän linjan ramopunk-fani. Hän on kirjoittanut muutaman genren kappaleen sanoituksen, sekä osallistunut pienlehti Havana Bananasin tekemiseen. Syyskuussa 2011 Lehtolaisen kirjoittama ankkatarina *Punkkia ja piirakkaa* julkaistiin Aku Ankassa, ja tarina on saanut alkunsa Ramonesista. Tarina oli osa Aku Ankan 60-vuotisjuhlallisuuksia. Tarina on Lehtolaisen mukaan kunnianosoitus kaikille suomalaisille ramopunkbändeille sekä ramoveljille ja -siskoille, joita hän tapaa keikoilla (Verkkodokumentti YleX 2011). Vuonna 2008 Lehtolainen kertoi Ylen kolumnissa omasta faniudesta:

Jalkani eivät olisi näin kipeät, jollei minulla olisi pogoamiskavereita. Siinä vaiheessa kun keikoilla soitetaan jompikumpi ramopunkin kansallislauluista, Onnellinen Perhe tai Mä uskon meihin, ei todellakaan tarvitse pomppia yksin. Niiden biisien aikana olen täydellisen onnellinen, yhtä musiikin ja heimotovereideni kanssa, vapaa arjen kahleista. Kipeät pohkeet palauttavat mieleeni hurmoshetket ja ystävät, jotka jakavat riemun kanssani. Rännän ja loskan keskelläkin mä uskon meihin. (Yle Vintti. Mä uskon meihin 2008).

Kuva 10. Minä ja Leena Lehtolainen keikalla (Kuva: Hartza Miettinen)

Kuva 11. Jari "Jeke" Marjala ja ramopunkin ensyklopedia (Kuva: Hartza Miettinen)

Ramopunk-genren yksi suurimpia yksittäisiä töitä on oululaisen opettajan **Jari "Jeke" Marjalan** kirjoittama, ja Kustannusyhtiö Paasilinnan vuonna 2011 julkaisema "suomalaisen ramopunkin raamattu" **Yy-Kaa-Koo-Nee: Ramopunk!**. Marjala keräsi kirjan materiaalia usean vuoden ajan. Hän haastatteli lähes jokaisen kirjassa esiintyvän henkilökohtaisesti keikkareissuillaan ympäri Suomea. Kilometrejä on siis tallattu tämän teoksen synnyssä. Kirjan suuria teemoja ovat bändien historiallisen kaaren ohella olleet yhteisöllisyys, Ramonesin perintö, suomalainen ramopunk-ilmio ja kertojan oma yhteys siihen. Kirjassa on mukana myös Tommy, Richie ja CJ Ramonen antamat kommentit ja

he arvostivat kovasti Ramones-perinnön vaalimista tällä tavoin. Kirjan painos on nyttemmin loppuunmyyty.

Kaikki alkoi eräänä tammikuuisena iltana vuonna 2007, kun Iskuryhmän laulaja, Pasi Nyysönen oli kirjoittanut ramopunk.comin vieraskirjaan. Ällistykseni oli suuri, kun hän syötti minulle matoa ja yllytti kirjoittamaan kirjan ramopunkista. Nukuin väyryset ja nielaisin madon koukkuineen päivineen (Marjala Paasilinnan sivuilla 2011).

Ramopunk-faniksi tunnustautuva, Helsingissä asuva Karri Pennanen on omalta osaltaan tuonut ramopunk-faniutta kaikkien nähtäväksi. Pennasen **Krikettimaila**-käyttäjäprofiilin alta YouTubesta löytyy yli 500 livevideota, jotka hän on kuvannut vuosien saatossa ramopunk-keikoilla, Pennasen mukaan keikkamuistoiksi sekä omaksi ja muiden iloksi.

Kuva 12. Fanin selkätatuointi.
(Kuva: Aadolf Virtanen)

Kuva 14. Vandaalit ja yleisöä Vastavirralla
5.3.2010 (Kuva: Hartza Miettinen)

Kuva 13. Ramofaneja Vastavirralla 2010.
(Kuva: Hartza Miettinen)

4 Tutkimuskysymykset

Luettuani fanikulttuuria käsitteleviä lähdeoteoksia, valikoitui opinnäytetyöni pääkysymyksiksi ***Onko suomalainen ramopunk-yhteisö fandom vai kultti?*** sekä ***Voiko ramopunk-faniutta mitata?*** Voiko joku olla enemmän fani kuin toinen?

Alakysymyksiä, joihin halusin vastauksia, olivat muun muassa seuraavat:

- ❖ ***Kuinka sosiaaliseksi koet genren?***. Tällä kysymyksellä halusin vahvistaa oman havainnointini päätelmät ramopunk-yhteisön tiivistä yhteisöllisyydestä. Tähän samaan voi niputtaa kysymykseni ***Määrittele Onnellinen Perhe***.
- ❖ Lisäksi selvitin, ***kuinka haastateltavat kokevat faniuden itse***, mitä arvoja se heille edustaa.
- ❖ Halusin kysymyksillä selvittää myös ***fanien oman näkemyksen ramopunkin tasa-arvoisuudesta***.

Faniuden selvittäminen erityisesti faneilta itseltään avaa uusia näkökulmia tapahtumien järjestäjille ja näin profilointi on helpompaa ja sitä kautta itse tapahtumienkin järjestäminen, kun tiedetään miten ja mitä mainostetaan kenellekin. Faniyhteisöjen tuottajien on tärkeää ymmärtää myös sukupuolijuttujen rooli tapahtumissaan, ja tästä syystä koin tarpeelliseksi selvittää tasa-arvokysymystä.

Kaikki tutkimuksessani käytetyt kyselymateriaalit löytyvät liitteistä (Liitteet 2–5).

5 Etnografinen kartoitus ja menetelmät

Käytän aiheen tutkimiseen etnografista tutkimusmenetelmää. Etnografiaan kuuluu nimienomaan läsnäolo tutkittavana olevan kohteen yhteisössä, ja siihen voi kuulua myös kuvausta kulttuurista tai yhteisöstä. Etnografiassa tutkija tutustuu itse kohteeseensa ja opettelee toimimaan sen arkisissa sosiaalisissa ja kulttuurisissa järjestyksissä. Tutkija osaa suodattaa kentältä saamiaan kokemuksia analyyttisesti ja tulkita tuloksia tuoden samalla esiin oman toimintansa. (Lappalainen 2007, 10.)

Etnografisessa tutkimuksessa tutkija oppii ymmärtämään yhteisön käyttäytymistä ja järjestystä vuorottelemalla omaa osallistumistaan ja analyyttistä etäännyttämistä. Tutkimus yleensä perustuu pitkäaikaiseen fyysiseen läsnäoloon tutkittavan yhteisön kes-

kellä, ja tutkija tutustuu yhteisön erilaisiin sosiaalisiin tilanteisiin kuten virallisiin suhteisiin, sosiaalisiin asemiin kuin yhteiskunnallisiin rakenteisiinkin. (Tolonen & Palmu 2007, 89.) Kuten omassa esittelyssäni johdannossa totesin, olen jo pitkään ollut osa niin kutsuttua Onnellista Perhettä, joten minulla oli lähtökohtaisesti hyvät edellytykset tutkia ilmiötä etnografiselta kannalta.

Etnografisessa haastattelussa haastattelusuhde on poikkeuksellinen normaaliin haastattelutilanteeseen verrattuna. Haastattelijan ja haastateltavan suhde vaikuttaa siihen, miten tutkimuksen teemoja ja kysymyksiä esitetään, miten niistä neuvotellaan ja miten niihin reagoidaan sekä vastataan. Molemmat todennäköisesti tietävät jo toisistaan entuudestaan jotain, ja haastateltava toimii informantina omien tuntemusten, kokemusten ja tutkimuskentän tapahtumista. Silloin kun tutkija suhtautuu kunnioittavasti tutkittavaan, silloin on tilaa myös molempien omien näkemysten vaihdolle ja vertailulle. Tutkimus on avointa tutkittavien omille näkemyksille. (Tolonen & Palmu 2007, 89–90; Lappalainen 2007, 10–12.)

Haastattelijan ja haastateltavan suhdetta ei etnografisessa tutkimuksessa voi pelkällä haastattelulla tai yhdellä tapaamisella tavoittaa. Heillä on muistoja ja/tai kokemuksia sosiaalisesta yhteisöstä, yhteisiä viittauksia ja yhteisesti tunnettuja ihmisiä, paikkoja ja tapahtumia. Etnografiselle tutkimukselle tyypillinen informantin, ystävän ja tutkijan roolien vuorottelu ja sekoittuminen voi joko helpottaa tai jopa vaikeuttaa tutkimuksen kulua. Omalla kohdallani sekä ryhmähaastattelu, että yksilöhaastattelu voidaan lukea tähän kategoriaan, sillä tunsin kaikki haastateltavat entuudestaan, osan jopa 20 vuoden ajalta. Vain yksi sähköpostihaastateltava oli tuoreempi tuttava.

Parhaassa tapauksessa tutkija saa uutta tai ylipäättään kiinnostavaa tietoa kentän tapahtumista, tutkittavasta itsestään ja kuulee kiinnostavia tarinoita ja kulttuurisia rajanvetoja, joiden kautta hän voi kenties jäsentää tutkimustaan uudelleen. (Tolonen & Palmu 2007, 111). Ryhmähaastatteluissa nauhalle tarttui paljon kiinnostavia, osin tuttujaakin, tarinoita, mutta e-lomakevastauksissa sain paljon uutta ja kiinnostavaa tietoa, koska vastaajina oli suurimmaksi osaksi minulle tuntemattomia, tai anonyymina vastanneita henkilöitä.

5.1 Ryhmähaastattelu focus group –menetelmällä

Haastattelin ryhmähaastatteluna yhdeksää suomalaisen ramopunk-yhteisön jäsentä. Kutsu lähti kaiken kaikkiaan parillekymmenelle henkilölle. Tässä focus group -haastattelussa mukana oli pääosin genren konkarimuusikoita, mutta myös yksi pitkäaikainen fani oli mukana. Haastattelu toteutettiin ravintola Sture21:ssä Helsingin Vallilassa tiistaina 15.11.2016. Paikka valikoitui siksi, että siellä järjestetään kyseisen genren keikkailtoja suht usein ja tiistai-alkuilta on rauhallinen, joten haastattelut pystyi nauhoittamaan ilman ylimääräistä taustamusiikkia.

Jaoin haastateltavat kolmeen kolmen hengen ryhmään ja jokaiseen pöytään asensin digitaalisen nauhoittamaan haastateltavien puheet. Asetin heille kaksi pääkysymystä ja tukun alakysymyksiä. Lopuksi haastateltavat saivat vastata kahteen pääkysymyseen uudelleen, nähdäkseni että muuttuuko näkökulma muiden vastausten ja pohdintojen myötä. Haastateltavat saivat keskustella vapaasti ryhmissään, enkä häirinnyt heitä kuin antamalla lisäkysymyksiä tai vastaamalla heidän kysymyksiinsä. Haastattelun kesto oli noin 50 minuuttia. Kyseessä oli siis puolistrukturoitu haastattelu. Haastattelukysymykset ja haastateltavat löytyvät lähdeluettelosta.

5.2 Yksilöhaastattelu

Lähetin samat kysymykset kuin ryhmähaastatteluissa kahdellekymmenelle aktiiville, jotka eivät päässeet haastatteluun paikalle, koska asuvat eri puolilla Suomea ja vastauksia sähköpostitse palautui yhteensä yhdeksän kappaletta (palautus 16.12.2016 mennessä). Toisin kuin ryhmähaastatteluun, jossa mukana oli muusikot, tähän valikoituivat aktiivisimmat ramopunk-fanit, kuten esimerkiksi ramopunk.comin ylläpitäjä Vesterinen ja Yy-Kaa-Koo-Nee: Ramopunk! –kirjan kirjoittaja *Jari Marjala*, Maria Kallio kirjoissaan ramopunk-kytkentöjä harrastava kirjailija *Leena Lehtolainen*, pienlevy-yhtiömiehet *Jukka Junttila* ja *Hannu Jokinen*, sekä yksi Suomen ensimmäisistä Ramones-faneista, Eppu Normaalin alkuvaiheissa mukana ollut *Jorma Riihikoski*.

5.3 Kyselytutkimus

Tein myös Google Formsilla e-kyselyn. E-lomakkeen kysymykset olivat hieman erilaisia haastatteluihin verraten, sillä suurin osa vastauksista olivat monivalinta- tai kyllä/ei –periaatteella. Harva nettikyselyn täyttäjät jaksaa kirjoittaa usean rivin vastauksia lomakkeeseen. Kyselyllä halusin tavoittaa niin kutsuttuja tavallisia faneja, kun haastatteluihin valikoitui lähinnä muusikoita, levy-yhtiöihmisiä ja pitkän linjan niin kutsuttuja hardcore-faneja. Jaoin e-lomakelinkin Facebookin Ramopunk-sivuilla, omilla Facebook-sivuillani, Punk In Finlandin foorumilla sekä Ramopunk.com-sivuilla ja linkki oli toiminnassa vain viiden päivän ajan 9.-14.01.2017. Pääkysymykset olivat samoja kuin haastateltavillakin, mutta vapaan tekstikentän sijaan suurimpaan osaan tuli vastausvaihtoehtoja. Muutamassa tärkeimmässä kysymyksessä oli joko vapaa tekstikenttä tai vastausvaihtoehtoja pystyi valitsemaan enemmän kuin yhden.

Vastaajien määrä yllätti täysin. Tavoite oli saada vastauksia viideltäkymmeneltä (50) henkilöltä, mutta vastauksia tuli kaiken kaikkiaan huimat 179 kappaletta. Kysymykset löytyvät liitteestä 4.

Ryhmä- ja sähköpostihaastateltavat saivat eteensä A4-paperin, jossa oli listattu kultin ja faniuden tärkeimmät määritelmät (Liite 5) ja heidän piti päätellä sen perusteella, kumpaan lokeroon mielestään kuuluvat enemmän. E-lomakevastaajat saivat valita useamman vaihtoehdon sanalistasta, jolle ei oltu annettu vastaavia fandom- tai kultti-otsikoita kuten haastateltaville.

6 Tulokset

Tässä luvussa raportoin ryhmähaastattelun, sähköpostikyselyn sekä nettikyselyn tuloksia ja pyrin vastaamaan tutkimuskysymyksiin tulosten, sekä oman hiljaisen tiedon perusteella.

6.1 Ryhmähaastattelun tulokset

Ryhmähaastatteluun saapui kahdeksan henkilöä kutsutuista. Haastatteluillalle osui yksi syksyn pahimmista lumimyräköistä, joka peruutti parin haastateltavan saapumisen pai-

kalle. Haastateltavien ikäjakauma oli 41–55 vuotta, ja yhtä lukuun ottamatta kaikki ovat tai ovat olleet mukana ramopunkissa soittajina vuosien varrella. Yksi haastateltava on pitkäaikainen Ramones- ja ramopunk-fani, jolla on vankkaa kokemusta faniudesta myös heavymusiikin puolelta, sillä hän pyörittää maailman suurimpia Ronnie James Dio -aiheisia fanisivuja.

Käytän tulosten raportoimisessa nimiä *Ryhmä 1*, *Ryhmä 2* ja *Ryhmä 3*, jollei ole yksittäisiä sitaatteja. Ryhmään yksi kuuluivat muusikot *Michka Hoffrén*, 45, Helsinki ja *Petri Pajunen*, 50, Helsinki, ryhmään kaksi muusikot *Kristian Koivisto* 41, Helsinki, *Teemu Skinnari* 45, Kirkkonummi ja *Jari Pelkonen* 55, Hyvinkää. Ryhmän kolme muodostivat muusikot *Petteri Paukku* 55, Helsinki ja *Jarmo Perälä* 55, Helsinki sekä pitkäaikainen fani *Tapio Keihänen* 44, Helsinki.

Kuva 15. Ryhmähaastateltavien kanssa 15.11.2016. Kuvassa vasemmalta oikealle: Pajunen, Skinnari, Pelkonen, Keihänen, Miittinen, Paukku, Hoffrén, Perälä ja Koivisto. (Kuva: Jussi Parkkonen).

Alkuun annoin ryhmille kaksi kysymystä - **Mikä on mielestäsi Ramopunkin ideologia?** Ja **kuinka ramopunk-faniutta voidaan mitata?** Kolmen ryhmän vastaukset poikkesivat hieman toisistaan, sillä näkökulman mukaan keskustelu lähti eri tavoin käyntiin. Keskustelun lomassa kiersin pöytiä ja tiputtelin lisäkysymyksiä sitä mukaa kun kuulosti siltä, että edellinen aihe on jo pääpiirteittäin käsitelty. Kysymykset löytyvät liitteenä (Liite 2).

Ryhmä 1:n mielestä ideologia lähtee esikuvasta eli Ramonesista, ja se kattaa musiikillisen ja ulkoasullisen muodon. Lyhyesti tiivistettynä *Hey Ho, Let's Go!* ja pidetään

hauskaa hieman kieli poskessa. *Nahkatakki pitää olla, koska se vain näyttää niin pirun hyvältä lavalla* (Pajunen 2016). Eräänlaiseksi ideologiaksi kaksikko laski myös sen, että Ramones haki koko uransa ajan crossover-hittiä ilman, että kukaan tajusi, että he olivat hittihakuisia. Tässä ei kuitenkaan koskaan onnistuttu.

Ryhmä 2:n mielestä ideologian pystyy tiivistämään lauseeseen *sun ei tarvii olla mikään hillitön virtuoosi tehdäkses hyvää musaa* (Pelkonen 2016). Heidän mielestään Ramones opetti energian ja nopean soittotyylin aikana, jolloin *proge ja muut hipit hallitsivat musiikkimarkkinoita* (Skinnari 2016). Ramones ja muu punk avasivat uuden maailman musiikkiin, jossa ei tarvinnut olla virtuoosi perustaakseen bändin. Kynnys madaltui ja uusia bändejä syntyi kuin sieniä sateella.

Mut sit tuli Ramones ja jumalauta haara-asento ja täysillä ja niin nopeesti ku osas. Ja ihan sama mitä sielt tuli, vaik oltiin ihan paskoja niin so what, tää on meidän juttu. (Pelkonen 2016.)

Ryhmä 3 oli hyvin yksimielinen ideologian sisällöstä. Se on yksinkertaisesti sanottuna hauskanpito. Ramones on heidän mielestään *hauskanpitobändi hieman uusilla soundeilla ja vähän erilaisilla sointu-/sävelkuluilla ja hemmetinmoisella temmolla.* (Paukku 2016). Ja ideologiassa ei ollut patkääkään politiikkaa, päinvastoin kuin englantilaisilla punk-bändeillä. Jarmo Perälän mielestä Ramones ja koko ramopunk-kulttuuri on silkkaa jatkoa ”puhtaalle entertainmentille”. Hän pitää Ramonesia täysin vallankumouksellisena bändinä.

Ensimmäinen vallankumous olivat Chuck Berry, Little Richard ja Carl Perkins, toinen vallankumous The Beatles ja kolmas vallankumous Ramones, ja sen jälkeen ei ole tullut mitään uutta yhtä mullistavaa, kun kaikki nää uudet aallot ja muut punkit on kuitenkin Ramones-lähtöisiä. (Perälä 2016.)

Kuinka ramopunk-faniutta voidaan mitata? osoittautui ryhmille kinkkiseksi kysymykseksi. Ryhmä 1 määritteli faniuden mittareiksi ”ulkoisen habituksen”, keikalla käynnin aktiivisuuden ja piireissä pyörimisen sekä levy- ja kirjahyllyn pituuden alan tuotteista. Yhtenä esimerkkinä megafanista Ryhmä 1 nosti esiin kauhajokelaisen **Jari-Pekka Laitio-Ramonen**, joka ylläpitää maailman suurimpia Ramones-fanisivuja ja tietää jokaisen knoppitiedon yhtyeestä. Laitio-Ramone on myös julkaissut kolme Ramones-aiheista kirjaa, ja hän tunsii henkilökohtaisesti kaikki, myös sittemmin poismenneet Ramones-jäsenet. Kuitenkin Ryhmä 1 oli myös sitä mieltä, että voi olla silti järjetön ramopunk-fani, vaikkei pukeudukaan nahkatakkiin ja tennareihin, tai käy keikoilla. Jokapäiväisessä elämässä kummankin ryhmän jäsenen mielestä fanius näkyy esimerkiksi siinä, että

jostain ihan tavallisesta tilanteesta saattaa tulla mieleen joku Ramonesin tai Ne Luumäkien yksi rivi jostain kappaleesta, kuten *multa pöllittiin fillari* tai auton rekkarista 1-2-3-4. Levyjä ja t-paitoja on tietenkin hyllyssä, joten sikälikin aihe ainakin vilahtaa silmäkulmassa päivittäin. Kumpikin herra tekee myös itse biisejä, joten ramopunk-henkisiä riffejäkin pyörii vähintään viikoittain päässä.

Ryhmä 2 ihmetteli alkuun, että miksi faniutta ylipäätään pitäisi mitata. Jari Pelkonen totesi, että *ohan se ny jonkinlainen mittari et 40 vuoden jälkeen istutaan tässä keskustelemas asiasta, jumalauta* (Pelkonen 2016). Ryhmän mielestä fanius asuu sydämessä ja pitkänkin tauon jälkeen jokainen Ramonesin *It's Alive* –levyn biisi lähtee suoraan selkäytimestä. Ryhmä 2:n mielestä Ramones olisi menettänyt merkityksensä, jos se olisi julkaissut hittiä hitin perään ja radiot olisivat puhkisoittaneet ne. Nyt yhtyeen suosio pysyi tietyllä tapaa kuitenkin rajattuna ja tietyllä tapaa alakulttuurijuttuna. Vaikka yhtye tekikin epätasaisella urallaan muutaman keskinkertaisemman levyn, ei fanius kuitenkaan kadonnut. Se saattoi vaipua hieman taka-alalle muutamaksi vuodeksi, osin johtuen myös elämänmuutoksista, perheenperustamisista sun muista, mutta bändiä ei ikinä hylätty.

Ryhmä 2 yhdisti tämän kysymykseen toiseen, jossa kysyttiin, kuinka suurta osaa ramopunk tai Ramones edustaa jokapäiväisessä elämässä. Teemu Skinnarilla on varta vasten teetetty Ramones-taulu seinällään, eli näkyy sillä tavalla joka päivä. Kristian Koivisto puolestaan ei haastatteluhetkellä omistanut yhtään Ramones-paitaa, mutta ideologia ja fanius onkin nimenomaan sydämessä, sen ei tarvitse välttämättä näkyä ulospäin. Jari Pelkosella on muun muassa Ramones-kello, jossa ei ole muita numeroita kuin 1-2-3-4 sekä rintatatuointi:

Ku mä otin tos 5-6 vuotta sitten helvetin ison tatuoinnin tohon rintaan, et mä olin etten mä voi ottaa suoraan Ramonestä, niin mä otin Wolfgang Amadeus Mozartin pään ja sit siin o Johnny Ramonen kroppa haara-asennossa, et se näkyy jokapäiväses eläms. Jos sä niinku oot musan kans tekemisis nii ei täs niinku paluuta progeen tai heviin oo... (Pelkonen 2016.)

Ryhmä 3 oli sen sijaan hyvinkin yksimielinen, että faniutta ei tarvitse, eikä pidäkään, mitata. Lähinnä kommentit olivat luokkaa *loikan korkeudella ja haara-asennon leveydellä*, jotka eivät tietenkään ole huonoja vastauksia ramopunkista puhuttaessa. Hauskanpitoahan se vain on, kuten ryhmä 3 vahvasti alleviivasikin, ja sitähan ei pysty mittaamaan, että onko jollain toisella hausempaa kuin toisella. Se vie sen hauskan siitä pois.

Ryhmä 3 koki faniuden itse jokapäiväisessä elämässään lähinnä elämän filosofiana. Eikä pelkästään ramopunkin, vaan myös muun punk-kulttuurin ja DIY-ideologian, koska se sai esimerkiksi Paukun tarttumaan aikoinaan kitaraan. Ryhmä 3:n seniorijäsenet Paukku ja Perälä pitävät itseään nimenomaan Ramones-faneina enemmän kuin ramopunk-faneina. Heidän mielestään ramopunk käsitteenä on hieman kaksipiippuinen juttu, välillä heistä tuntuu että ramopunkkiin lasketaan vaikka mitä, kunhan on nahkatikki ja kitara alhaalla.

Jos täs ramopunkin sisällä palataan taas pelkkään Ramonesiin, mistä kaikki alko, niin se on mulle aikoinaan, tai aina, ollu niin tärkeä asiaa, et on se muuttanu mun elämää kun näki Ramot ekaa kertaa -77 Kultsalla. Ja merkittävästikin. Se on jättänyt jälkensä nähdä niin energinen veto, et se ei oo koskaan lähtenyt pois, et sillä tavalla ne on päivittäin läsnä, vaikka en muuten joka päivä sitä ajattelekaan. (Perälä 2016.)

Petteri Paukku alias *Pete Luumäki* jo hajonneesta Ne Luumäet -yhtyeestä, totesi omasta puolestaan: *"Mitenköhän mä tän sanosin kuulematta liian omahyväselältä, mut kyl mä fanitan silleen, et oon ite ollu kuitenkin aika isossa roolissa täs kyseises genressä."* (Paukku 2016) Ja kyllähän Pete olikin isossa roolissa yhtyetovereidensa kanssa. Ne Luumäet kuitenkin aikoinaan 1980-luvun lopulla toi Ramonesin takaisin ihmisten huulille Suomessa, ja sitä voidaan pitää yhtenä suomalaisen ramopunk-kulttuurin "isistä".

Siis kyllähän se tuntu ihan helvetin hienolta ja makeelta soittaa isolle porukalle. Mutta mistä mä tykkäsin meissä, oli se, että me tykättiin myös soittaa pienelle porukalle. Me lähettiin siitä, et se on aivan sama onko siel 3, 30, 300 vai 3000 kun me mennään keikalle, niin se soitetaan, koska ei me voida dumata, et jos kolme ihmistä vaivautuu paikalle ja ostaa lipun, niin totta kai perkele me soitetaan eikä niinku et voi perkele tääl on vaan kolme, ei jaksa vetää. Mut emmä tiedä kyl mitään muuta parempaa kuin täpötäydelle Tavastialle soittaminen, mä muistan aina sen -94 Ramones-lämppärihomman, ku me soitetaan siinä ja jengii on Tava täynnä ja ihan kybällä mukana ja Ramonesin jätkät kävelee sinne takahuonetta kohti ja ne kattoo ihan ihmeessään et mitä? tääl ollaan jo lämppärin aikana ihan sekasin. (Paukku 2016.)

Onnellisen Perheen määritelmä oli jokaisella focus groupilla samansisältöinen. Lauma samanhenkisiä ihmisiä, jotka kerääntyvät keikoille tapaamaan toisiaan ja pitämään hauskaa. Perheen ollessa koossa siitä huokuu positiivinen fiiba, eikä sen kesken esiinny kyräilyä, riitoja tai varsinkaan tappeluja. Onnellinen Perhe koetaan soittajienkin puolelta erittäin avoimena ja mukavana bonuksena soittamiseen. Keikan jälkeen on aina mukava laskeutua lavalta alas yleisön sekaan ja sulautua joukkoon. Kaikki haastateltavat kokevat perheen erittäin sosiaaliseksi ja uusien fanien on helppo päästä mukaan meininkiin, sillä ryhmä koetaan myös helposti lähestyttäväksi. Michka Hoffrén koki ai-

koinaan asian, kun hän niin sanotusti astui kaapista ramopunk-kitaristina ensimmäistä kertaa julkisuuteen, niin seuraavana päivänä hänellä oli yli 40 uutta Facebook-kaveria Onnellisesta Perheestä. Myös paikkakunnan vaihto ja uusien ystävien löytäminen on osoittautunut hedelmälliseksi Onnellisen Perheen toimesta:

Hyvänä esimerkkinä ku sillon joskus 2,5 vuotta sitten muutin itte tänne Stadiin, niin en mä täkäläistä jengii tuntenu oikeestaan yhtään, mut ei tarvinnu ku käydä yhdellä ramopunk-keikalla, niin jopa loimaalainenkin kelpas joukkoon... Se jos mikä on Onnellisen Perheen määritelmä. (Koivisto 2016.)

Onnellisen Perheen jäsenet ovat myös ystäväystyneet, eli tapaamisia ei ole pelkästään keikoilla, vaan ihmisiä nähdään niiden ulkopuolellakin ja toisella puolella maata asuviin pidetään yhteyttä puhelimitse tai somen välityksellä. Myös parisuhteita ja avioliittoja on fanien parissa solmittu. Yhteisellä elämäntaipaleella voi olla myös yhteinen musiikkiharrastus.

Kyl mä omasta mielestäni pidin meitä aina osana Onnellista Perhettä, mut tietysti joskus fasiliteetit oli sellaisii, ettei aina päässy heti sinne porukan sekaan, ja sit myöhemmin ku tuli ikää enemmän, niin meni enemmän aikaa palautuu siit vedosta ennen kuin lähti menemään sinne yleisöön, mut kyl me lähtökohtasesti aina mentiin sinne porukoita moikkaamaan ja tarinoimaan. Se kokemus mitä mul on jengistä etenkin keikan jälkeen, niin mun mielestä se on niinku yks olennainen osa et mennään juttelemaan niiden ihmisten kanssa, jotka on tulleet keikoille fanittaan, käy ottaan kaljaa niiden kanssa ja tällästä et. Sitä Ramonesit ei välttämättä ollu, paitsi silloin Tavastialla -94, silloin ku me tultiin lämpäämään niitä, niin CJ Ramonehan istu meidän kans Beat-baarissa ja turis, mut muita ei kyllä näkyny. Mut siinä tuli mun mielest kiteytettyä se Onnellinen Perhekin samalla. (Paukku 2016.)

Haastateltavat kokevat, että ramopunk-genrestä puuttuvat kokonaan niin sanotut rokkipoliisit tai nenänvartta pitkin tuijottavat ihmiset, saatikka häiriköt (muuta kuin Häiriköt-nimisenä yhtyeenä). Jos joku tässä genressä on heidän mielestään yläpuolella, niin se on yleisö. Ilman yleisöä ei keikkoja jaksaisi tehdä, koska sen verran pienen piirin juttuja keikat kuitenkin ovat, ettei niillä mitään rahallisesti tienaa. Henkisesti sitäkin enemmän. Tämä seikka saa soittajat jaksamaan vuodesta toiseen, eli niin kauan kuin on kivaa, tätä tehdään.

Ryhmä 1:n mielestä ramopunkkiin ei kuulu kapinallisuus, toisin kuin esimerkiksi englantilaiseen '77-punkkiin. Jos genren yhtyeistä tai biiseistä kapinallisuutta löytyy, on se ainakin jonkin verran kieli poskessa -meaningillä tehtyä. Intohimo koetaan molempien ryhmäläisten toimesta erittäin validiksi, sillä genressä on useita ihmisiä, jotka matkavat satoja kilometrejä keikoille. Erittäin hyvänä esimerkkinä voidaan mainita **Rauman Kimmona** tunnettu Onnellisen Perheen jäsen, joka autoilee Raumalta käsin lähes jo-

kaiseen Suomen kolkkaan päästäkseen keikalle. Ne Luumäet- ja Rehtorit –yhtyeiden kitaristi **Heko** onkin lausahtanut, että Kimmo yksistään pitää Suomen öljyteollisuutta pystyssä bensankulutuksellaan. Intohimoksi haastateltavien mielestä lasketaan myös muutaman fanin toiminnallisuutta järjestää keikkoja, vaikka tulisikin takkiin, nettisivujen ylläpitämistä ilman korvausta, kirjan kirjoittamista, yhtyeiden osalta levyjen tekemistä, vaikkei niitä myytäisikään kuin 50 kappaletta, keikkoja, vaikkei paikalle tulisi kuin Rautaman Kimmo ja niin edelleen. Intohimoa esiintyy siis fanien kuin orkestereidenkin puolelta.

Kokonaistuloksena ryhmä 1 ei pääse selkeään yksimielisyyteen siitä, onko ramopunk enemmän fandom vai kultti, mutta vaaka kallistuu kuitenkin enemmän kultin puolelle. Annoin pohdintaa varten ryhmälle liitteenä 5 olevan fandom/kultti –määritelmän (Liite 5). Ryhmästä Petri Pajunen täsmentää kuitenkin asennoitumisestaan kultti-ajatuksen, ettei kyse ole esimerkiksi uskonnollisesta tai radikaalista kultista:

Oikeesti, mun mielestä lähtökohtana tossa ramopunkissa ja näis tapahtumis, ei tää niin vakavaa oo miltään tasolta, et kaikki ottaa sen niin kuin hauskanpitona enemmän ku sellasena kulttina et oikeesti tää on mun koko elämäni ja henkeni uhraan, et ei se niinku oikeen sitäkään oo. (Pajunen 2016.)

Ramopunkin uskonnollisuuteen viitaten Pajunen jatkaa:

Mut kyl mun mielestä näihin ukkojen kuolemisiin edelleen hyvin vahvasti kommentoidaan ja reagoidaan, edelleenkin niinku surraan ”voi vitsi ku sekin nyt kuoli” vuosia myöhemminkin. Toisaalta ku niitä ukkoja lähti suunnilleen samaan aikaan niin se kans kohotti semmosta... Joey on nyt enkeli ja semmosta, et kyllähän se menee ihan uskonnollisiin sfääreihin. Mut en mä tiedä, onks Suomessa nyt sellasta henkilöpalvontaa tos kuten ulkomailla. Ei varmaan. (Pajunen 2016.)

Ryhmä 2 kävi molempien määritelmät ajatuksella läpi, mutta suhteellisen vähän keskustellen, ja lopputuloksena he eivät oikein osaa ottaa kantaa puoleen tai toiseen. Jos heidän mielestään on pakko kertoa jokin tulos, niin *ehkä kultin puolelle prosentein kiepsahtaa 40–60* (Pelkonen 2016). Tämähän olikin tarkoitukseni osoittaa, että ramopunkkia ei oikein voida lokeroida kumpaankaan. Kulttiin laskettava uskonnollisuus kumotaan haastateltavien keskuudessa täysin, sitä ei löydy tippaakaan. Seksistisyyttä ryhmä löytää vain siinä, että kaikki pukeutuvat nahkatakkiin ja tiukkoihin farkkuihin, sillä erotuksella että *ramomimit on paremman näköisiä kuin ramojätkät, mutta ilman täläytymistä (liiallista meikkaamista yms) ja niitä katselee mielummin*, toteaa Pelkonen.

Ryhmä 3 puolestaan kokee ramopunkin selkeästi enemmän kultiksi kuin fandomiksi. Kultin määritelmään Perälä kuitenkin toteaa kulttiin kuuluvan olennaisena osana aina karismaattisen johtajan, mutta ramopunkissahan ei sellaista ei ole. Kyseessä on kuitenkin populaarikultista, ei uskonnollisesta kultista, johon selkeä johtajuus kuuluu. Uskonnollisia piirteitä ei ryhmä katso ramopunkista löytyvän lainkaan. Toinen kulttiin yhdistettävä tekijä, sekstistisyys, koetaan Perälän mielestä lähinnä siinä, että on kireät farkut ja nahkatakkit, siinä on seksiä tarpeeksi.

Verrattuna yksilöhaastatteluihin ryhmähaastattelujen pohdinnat fandom/kulttikysymykseen olivat huomattavasti hätäisemmät ja lyhytsanaisemmat, koska haastattelulla oli kuitenkin rajattu aika, maksimissaan yksi tunti koko tilaisuudelle. Johonkin lopputulokseen kuitenkin ryhmät päätyivät, mutta sen suurempia lainauksia ei haastateluista pystynyt irrottamaan, koska se oli lähinnä kyllä/ei-kommunikointia listan väittämisiin.

Seuraavaksi kysyin ryhmiltä ramopunk-genren tasa-arvoisuudesta, sillä musiikkifanikulttuuri katsotaan usein feminiiniseksi, kun taas esimerkiksi jalkapallofanikulttuuri erittäinkin maskuliiniseksi.

Ryhmä 1:n mielestä tasa-arvo pätee aika hyvin, vaikka pieni enemmistö keikoilla onkin miespuolista. Heidän mielestään verrattuna monen muun musiikkigenren keikkoihin taas ramopunk-keikoilla on suhteessa enemmän naisia, pois lukien tietysti niin sanotut teinitähdet tai poikabändit. Ryhmäläisten mielestä pariskuntia käy keikoilla yllättävän paljon, eli taas kerran musiikki on yhteinen harrastus, ja mikäpä on harrastaessa, jos päätarkoitus on hauskanpito.

Ryhmä 2 päätyy samaan lopputulemaan kuin verrokkiryhmä 1. Pelkosen mielestä ramopunkissa ei ole äijäkulttuuria, kuten esimerkiksi hevissä, vaan mukana olevat äijät ovat ramopunkkareita eikä mitään testosteronipellejä. Ryhmä 2 toteaa ramopunkin varsin sukupuolineutraaliksi genreksi, josta Pelkonen veistelikin uuden bändinimen Unisex Pistols.

Ryhmä 3 pallostelee maskuliinisuuden ja feminiinisyiden välillä ”fifty-fifty-meiningillä”, mutta päätyy myöskin toteamaan genren hiukan enemmän maskuliiniseksi. Kyseessä on kuitenkin se *fun fun fun* –mentaliteetti ja hauskanpitoonhan tarvitaan kaikki mukaan,

sillä ei voi sanoa, että hauskanpito olisi vain jompaakumpaa. Paukku kertoo yhden muistuman 90-luvun alusta Ne Luumäet-yhtyeen keikoilta:

Niin kyl meilkin perinteisesti oli se +/- 25–30-vuotias tukevassa humalassa oleva miesfani, mut sit alko tuleen niit kaksikymppisii sirpsakoita espoolaisneitoja kashmir-villapaidois takahuoneeseen, niin kyllähän siin putos leuat alas, et oottekohan te nyt ihan oikeessa paikassa. Kyllä ne halus ihan oikeesti nimmareita nekin, mutta kyllä aika harvassa oli. (Paukku 2016.)

Lopuksi kysyin ryhmiltä uudelleen alussa esitetyt kysymyksen eli mikä on ramopunkin ideologia. Halusin tällä testata, muuttuvatko vastaukset vajaan tunnin aikana, kun on avattu muitakin fanitukseen liittyviä aiheita ryhmässä keskustellen. Yksikään ryhmä ei löytänyt uusia näkökulmia ideologiaan vaan vastasivat lähes samoin sanoin, Ryhmä 2:n mielestä eivät ainakaan puhuneet itseään pussiin.

Keep it fun & simple! (Pajunen 2016.)

Jos ramopunkin on tarkoitus viihdyttää, niin se on all right. Ja jos se on rätväkkää säröhommaa, niin sekin on all right! (Hoffrén 2016.)

Koostetusti ideologian piirteet ovat hauskanpito, huumori, positiivisuus, yhteisöllisyys ja tasa-arvoisuus. Ja hauskanpito tarkoittaa nimenomaan yhdessä olemista, yhdessä musiikista nauttimista ja paljon positiivista energiaa – ei esimerkiksi hauskanpitoa väkisin alkoholin avulla.

6.2 Yksilöhaastattelun tulokset

Yksilöhaastatteluvastauksia sain takaisin noin puolelta eli 10 henkilöltä. Heidän ikäkaumansa oli suhteellisen korkea, 41–58 vuotta, koska lähetin tämän vain pitkään genressä mukana vaikuttaneille henkilöille. Nämä henkilöt olisin halunnut mukaan myös ryhmähaastatteluun, mutta maantieteellinen sijainti ei tätä mahdollistanut. Vastaajien kotipaikkoja ovat muun muassa Oulu, Kuopio, Ylöjärvi, Tampere ja Inkoo. Toivoin, että uusi nuori sukupolvi olisi ollut aktiivisempi ja lähettänyt vastauksia, mutta vastausaika oli kuitenkin lyhyt ja työ- sekä opiskelukiireitä itse kullakin. Haastateltavien nimet ja paikkakunnat löytyvät lähdeluettelosta, sekä kysymykset liitteestä 3.

Ramopunkin ideologiasta yksilöhaastateltavatkin olivat pääosin samaa mieltä kuin ryhmähaastatteluun osallistujat. Hauskanpito, huumori ja yhteisöllisyys katsottiin tärkeimmiksi.

Ramopunkissa jokainen saa olla oma itsensä. Gabba Gabba Hey, we accept you, we accept you, one of us. (Pennanen, 2016.)

Faniuden mittaaminen sen sijaan herätti erilaisia kommentteja kuin ryhmähaastatte-
luissa, sillä tässä ei toisen mielipide päässyt vaikuttamaan asiaan. Puolet vastaajista
olivat kyllä focus groupin kanssa samaa mieltä, että faniutta ei tarvitse mitata, kuten
Leena Lehtolainenkin asian ilmaisee:

*Tarvitseeko sitä mitata? Aina ei pääse keikoille eikä jokainen bändi kolahda yhtä
lujaa, mutta jos joku asia on vahva osa omaa identiteettiä, se riittää. (Lehtolainen
2016)*

Muita kommentteja aiheeseen olivat osallistumisen määrä ja panos yhteiseen asiaan
(soittaminen, järjestäminen, julkaisut), yhteisöllisyyden voima ja merkitys, vaatteet,
sekä ihan yksinkertaisesti oma päätös olla ramopunk-fani.

Faniuden kokemiseen omalta kannalta, vastaukset olivat pitkälti samanlaisia kuin ryh-
missäkin. *Fanius tuo tyydytystä, rentoutumista ja yhteisöllisyyttä, mutta ei varsinaisesti
kapinaa*, kuten M!ka Vesterinen asian ilmaisee. Vastaajien mielestä yhteiset kokemuk-
set keikoilla luovat vahvoja tunteita, suurta sisaruutta ja veljeyttä. Yksi ensimmäisistä
suomalaisista Ramones-faneista, Jorma Riihikoski tiivistää asian näin:

*Ainakin rajojen rikkomista ja yksilöllisyyttä. Koin sen aikoinaan kun aloitin Ra-
monesin kuuntelun ja kävin Ramones-konserteissa 1976-1978. Tällöin olikin vain
olemassa vain pieni pioneerijoukko, joka oli kiinnostunut ns. punkista, joten ky-
seessä oli rajojen rikkoutuminen, ja pieni "diggariporukka" koki vankkaa yhteisöl-
lisyyttä. Useat nuoret esim. Tampereella perustivat heti oman bändin Ramones-
tunteella. Asenteeseen vaikutti myös vanhemman rockväen paheksunta Ra-
monesista, joka tietenkin vaan yhdisti faneja. (Riihikoski 2016)*

Jokapäiväisessä elämässä ramopunk ja Ramones ovat esillä vastaajilla edelleen aika
runsaasti, vaikka keski-ikä onkin korkeampi kuin focus groupilla. Genreen kuuluva pu-
keutuminen on suurimmalle osalle vastaajista edelleen niin sanottu normaali pukeutu-
mistyyli, ja musiikkia kuunnellaan lähes päivittäin. *Ramopunk on musiikkia, se on ystä-
viä, se on yhdessäoloa*, kuten Karri Pennanen lyhyesti asian tiivistää.

Ramopunk katsotaan sähköpostihaastateltavienkin parissa erittäin sosiaalisesti ja yh-
teisölliseksi genreksi. Tapaamiset keikkojen yhteydessä ovat aina tunteita herättäviä ja
kaikkia halailiaan, ja ehkä siitä syystä uudet fanit saattavat pitää porukkaa aluksi si-
säänpäin kääntyneenä, mutta kaikki kyllä otetaan riemulla vastaan. Ulkopuolisuuden

tunnetta ei tarvitse kauaa potea, vaan niin sanotut tuoreet naamat tutustuvat vanhaan jengiin alta aikayksikön.

Välillä meinaa bändit jäädä jalkoihin, kun tuttuja kohtaa eripuolilta Suomea. Mistään sisäpiiristä ei ole kyse, sillä jos mukaan haluaa niin siihen kyllä pääsee. Uudet kasvot ovat aina tervetulleita. (Vesterinen 2016)

Sosiaalisuutta ja yhteisöllisyyttä lisää fanien itselleen antama kutsumanimi Onnellinen Perhe. Nimihän tulee Ne Luumäet-yhtyeen singlelistan ykköshitistä vuodelta 1992. Vaikka puhutaan perheestä, kyseessä ei ole mikään sisäpiirihomma, vaan kaikki ovat tervetulleita mukaan. Leena Lehtolainen kuvaa sähköpostivastauksessaan Onnellisen Perheen näin:

Eri-ikäisiä, erilaisista taustoista ja eri puolelta maata tulevia tyyppejä, joille nämä erot eivät merkitse mitään, vaan se, että digataan samaa musaa. Kenenkään ei tarvitse täyttää mitään tiettyä genrenormia, vaan jokainen on tervetullut pitämään hauskaa yhdessä. (Lehtolainen 2016.)

Genren yhtenä voimahahmona pidetään M!ka Vesteristä, jota ilman ei ramopunk todennäköisesti olisi kokenut uutta tulemistaan. Hänen perustamansa ramopunk.com – fanisivut olivat todellinen lottovoitto kuolonkorinassaan kouristelevalle skenelle. Bändejä ei ollut enää montaa kasassa, tai ainakaan aktiivisena, ramopunk-keikkoja ei vuosituhannen vaihteessa ollut kuin muutama per vuosi koko Suomen alueella, eikä yhteydenpitoa juurikaan fanien välillä ollut, koska piirit olivat tuolloin todella pienet. Nettisivut alkoivat saada suosiota fanien keskuudessa netin yleistyttyä, ja yhteydenpito helpottui. Alussa ramopunk.comin Vieraskirja oli todella aktiivisessa käytössä, koska silloin ei olemassa ollut Facebookia, Twitteriä eikä muitakaan sosiaalisen median tuotteita. Vieraskirja oli helppo ja nopea tapa ottaa yhteyttä muihin ja ylläpitää keskustelua. Vesterinen julkaisi myös genren omaa fanilehteä Havana Bananas vuosina 2009-2012, yhteensä yhdeksän numeroa. Lehti ei ole vielääkään täysin kuollut, se on vain ollut pidemmällä julkaisutauolla ajanpuutteen vuoksi. Vesterinen kasasi lehteä vanhaan kunnon DIY-henkeen leikkaa/liimaa-periaatteella ja juttujen tekoon osallistuivat Onnellisen Perheen aktiivijäsenet. Kaikki jutut olivat tervetulleita. M!ka Vesterinen tiivistää itse Onnellisen Perheen näin:

Eivät ramopunkit ole sen kummempia ihmisiä kuin muutkaan, eivät hyvässä eikä pahassa. Onnellinen Perhe on sitä, että tämä jengi kasaantuu jollekin skenen merkittävälle keikalle, minne juuri ne kovimmat fanit pyrkivät paikalle, kuten vaikkapa ramopunk.com 10v-bileet joskus 5 vuotta sitten, unohtavat arjen huolet ja murheet ja jopa mahdolliset keskinäiset antipatiat ja kiistat ja kokevat keikalla

olevansa yksi ”Onnellinen Perhe”. Minulle tuo perhe on olemassa ennen kaikkea noissa hetkissä, kun isompi porukka tätä jengiä on koolla. (Vesterinen 2016)

Sähköpostihaastateltavat olivat focus groupin ohella yksimielisiä siitä, että ramopunk-genressä muusikot eivät ole lainkaan muiden yläpuolella. Bändejä kyllä fanitetaan, mutta kaikki koetaan yhdessä ilman turhaa jäykistelyä tai kumarteluja. Leena Lehtolainen tiivistää asian lyhyesti ”*Kun muusikot ovat lavalla, he ovat tähtiä, joita palvon, mutta lavalta laskeutuessaan he ovat samalla tasolla kuin minä ja muu*”. (Lehtolainen 2016). Miika Vesterinen lisää ”*Olen vain tavisfani ja tyytyväinen siihen. En myöskään tykkää muusikoista enkä muistakaan jotka tuntevat olevansa tavisfanien yläpuolella. Ei tässä skenessä juuri sellaisia taida kyllä olla*” (Vesterinen 2016). Viimeisessä lausumassaan Vesterinen on oikeassa. Olen itse nähnyt satoja ja taas satoja keikkoja, eikä yhdelläkään ramopunk-keikalla ole tullut fiilistä, että jollain yhtyeellä tai yksittäisellä muusikolla ego pursuaisi niin sanotusti ylitse.

Odotin mielenkiinnolla vastauksia kysymykseen *Koetko olevasi osa kulttia vai fandomia?*, koska verrattuna ryhmähaastateltaviin, tällä porukalla oli aikaa pohtia asiaa syvällisemmin. Tällä ryhmällä oli myös apunaan lomake, johon oli listattu fandomin ja populaarikulttuurikultin tärkeimpiä piirteitä (Liite 5).

Pidempi pohtimisaika ei muuttanut tuloksia focus groupiin nähden. Jokainen vastaaja koki olevansa selkeästi enemmän osa kulttia kuin fandomia. Osa oli yllättynyt pääty-määnsä vastaukseen, koska oli pitänyt itseään aina ”normaalina fanina”. Kultti oltiin mielletty uskonnolliseksi termiksi, ja yhteisessä hauskanpidossa ei koeta olevan mitään uskonnollista, vaikka keikoilla meininki saattaakin välillä saavuttaa tietynlaista hurmoksellisuutta. Lehtolainen kokee tämän enemmänkin henkiseksi puhdistautumiseksi kuin uskonnolliseksi kokemukseksi. Fandomin piirteitä faniudesta toki löydettiin, mutta kultin määritelmät olivat vallalla. Leena Lehtolaisen mielestä ramopunkissa on kysymys alakulttuurista, jossa on osittaista camp-asennetta (vrt. Hintit-yhtye tai monet genren sanoitukset). Silti ramopunk-fanit eivät ole mitään itseironisia hipstereitä, jotka poseeraavat sillä itseironisuudella, mutta ei tosikkojunttejakaan. *Ramopunkkari on homo ludus*, toteaa Lehtolainen. Todellakin, ramopunkkari on leikkivä ihminen.

Kulttuurivaikuttaja Jukka Junttila pukee ajatuksensa sanoiksi kultin suuntaan:

Kyllä tässä on enemmän kyse kultista, ja vieläpä sellaisesta, joka on aika lailla karannut omille teilleen. Vaikka lähtökohta alun perin on Ramonesissa, niin ramopunkissa juttua on kierrätetty muutamakin kierros ja selkeimmät esikuvat eivät

enää ole Ramones, vaan useampikin sellainen bändi, jolle Ramones oli esikuva, mutta joka on muokannut siitä jotain omaa. Kulttiin kuulu tietty estetiikka ja pukeutuminen. Koen olevani osa tätä kulttia silloin kun menen sen tapaamisiin. Minulla on esimerkiksi pari punaisia Converse-tossuja, joita en käytä missään muissa tilaisuuksissa kuin ramopunkkiin jotenkin liittyvissä tapahtumissa (Junttila 2016).

Kultin suuntaan määritteistä sopivat haastatteluryhmän mukaan alakulttuuri, kapinallisuus, aitous, epäkaupallisuus, sosiaalisuus ja yhteisöllisyys, osittainen camp-asette sekä sitoutuminen. Fandomin puoleen katsottiin oikeastaan vain populaarikulttuuri, intohimo ja aktiivinen kuluttaminen. Nämä kolme määritelmää sopivat ramopunk-faniin, sillä vaatii paljon intohimoa reissata ympäri Suomea pienissäkin tapahtumissa tapaamassa tuttuja ja kuuntelemassa genren musiikkia, ja aktiivinen kuluttaminen taas näkyy siinä, että julkaistavat levyt hankitaan ja bändipaitoja ostetaan keikoilla. Ilman oheismyyntiä eivät bänditkään kauaa jaksaisi yrittää. Tulot ovat pienet, mutta riittävät tuottamaan mielihyvää siitä, että on olemassa samanhenkisiä ihmisiä jotka oikeasti tykkäävät ja välittävät.

Kulttiin lasketaan kuuluvaksi myös seksuaalisia piirteitä. Tämän väitteen kuitenkin haastateltavat kumoavat selkeästi. Joidenkin mielestä lavalla tai yleisössä näkyy toisinaan hyvännäköisiä tyyppejä, ja muusikkojen ihailussa katsotaan yleensä olevan mukana ripaus seksuaalisuutta, mutta ehkä haastateltavien ikä antoi tällä kertaa tämän suuntaisen vastauksen. Ramopunk-fani Marika Tiainen toteaaakin, että *”tässä varmaan vaikuttaa se, että genressä muusikot ja yleisö ovat muutenkin aika lähellä toisiaan, niin seksuaalista viritystä ei tule, mutta muuten vuorovaikutteisuus bändin ja yleisön välillä on parhaimmillaan todella intensiivistä”* (Tiainen 2016).

Faniudesta puhuttaessa populaarikulttuurissa, se katsotaan yleensä feminiiniseksi kun kyse on musiikista (vertaa poikabändit kuten New Kids On The Block, Backstreet Boys ynnä muut vastaavat), ja maskuliiniseksi kun kyse on urheilusta. Ramopunkin suhteen haastateltavat eivät ole yhtä tiukkojen rajanvetojen kannalla. Yleisöstä ja soittajista suurin osa on kyllä miespuolisia, mutta siitä huolimatta kaikki katsoivat vastauksissaan ramopunkin varsin tasa-arvoiseksi genreksi. Marjalan mielestä ramopunkissa ei ole tarvetta korostaa omaa miehekkyyttään kuin esimerkiksi heavymusiikissa. Yleisesti oltiin mieltä, että pukeutumiseltaan ramopunk on tasa-arvoinen – nahkatakki, farkut ja bändi- tai sarjakuvapaita sopii kaikille, vaikka ovatkin alun perin miehisestä kulttuurista kotoisin. Vesterisen mielestä fanit on ensisijaisesti ramopunkkareita ja toissijaisesti naisia tai miehiä tai jotain siltä väliltä.

Onhan skenen enemmistö miespuolista, mutta en ole koskaan tuntenut olevani väärässä paikassa, vaikka olen nainen. Kyllähän perheessä pitää olla äitejä, tyttäriä, siskoja ja tätejä. Lisäksi olen kokenut suurta sukulaisuuden tunnetta monen muun ramonaisen kanssa: me emme välitä jos meikit valuvat pogotessa emmekä laske kaljatuoppien kaloreita (Lehtolainen 2016).

Yksi sähköpostihaastatelluista oli kuitenkin muiden kanssa eri mieltä. Junttilan mielestä genre on valitettavan maskuliininen, koska biisien sanoitukset ovat välillä väkivallan ihannointia, vaikkakin humoristisia sellaisia. Hänen mielestään feminiinihumori uupuu genren biiseistä lähes kokonaan. Jorma Riihikosken ja Jari Marjalan mielestä feminiinisyys on kyllä mukana, mutta vain lähinnä sanoituksissa, joissa beibien perään tematiikassa usein haikaillaankin.

Haastattelun lopussa annoin haastateltaville mahdollisuuden kertoa vielä jotain heidän mielestään oleellista ramopunkista ja ramopunk-faniudesta, jota en ollut tässä kyselyssä ottanut esiin. Muutaman mielestä jatkuvuuden kannalta genren täytyy edelleen pitää itsestään meteliä ja löytää uusia faneja ja uutta sukupolvea.

Jorma Riihikoski pohtii oman haastattelunsa lopussa, että suomalaisen ramopunkin kehityskaareen ovat vaikuttaneet suuresti internetin ja viestinnän kehittyminen universaalisti, sekä ramopunk-yhteisön vahva viraali- ja WOM-markkinointi, eli kansantajuisemmin sanottuna puskaradion toimivuus. Riihikosken mielestä ramopunkin merkitys Suomessa onkin sekä maailmanlaajuisesti että ajallisesti katsottuna melko poikkeuksellinen ilmiö ja prosessi ajallisesti 1970-luvulta alkaen tähän päivään. Neljäkymmentä vuotta on kulunut, ja mukana on edelleen samoja ihmisiä, jotka finniposkisina kokivat musiikillisen herätyksen joko Helsingin Kulttuuritalolla tai Tampereen Tekulla toukuussa 1977. Jotain taikaa Ramonesissa on pakko olla.

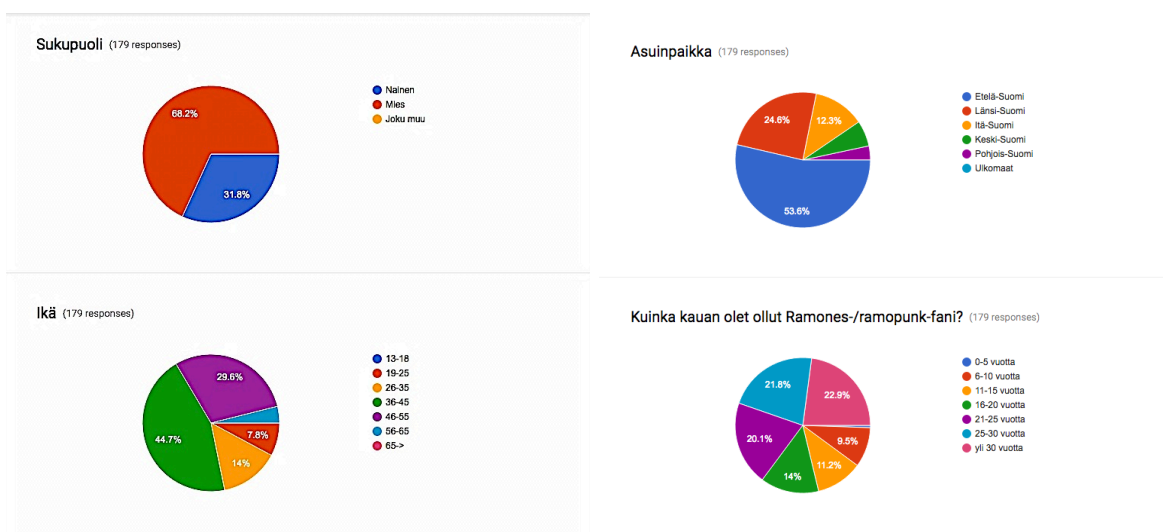
6.3 E-lomakekyselyn tulokset

Selvitin ramopunk-faniuden saloja myös e-lomakkeen muodossa (Liite 4). Tein suht selkeät kysymykset vaihtoehtoiseen Google Formsilla, vain pariin kysymykseen tuli vapaa tekstikenttä. Jaoin tätä lomakelinkkiä muutamalla aiheeseen sivuavalla julkisella Facebook-sivulla, sekä Ramopunk.comin Vieraskirjassa. Myös Ramopunk.comin uutis-sivulla aihe julkaistiin. Sain viidessä päivässä peräti 179 vastausta, joka yllätti minut täysin. Olin varautunut noin viiteenkymmeneen vastaukseen.

Vastaajien sukupuoli- ja ikäjakauma oli erilainen kuin ryhmä- tai sähköpostihaastateltavilla. Nyt vastaajista lähes 32 % oli naispuolisia ja lähes 22 % alle 35-vuotiaita. Alle 25-vuotiaita vastaajista oli lähes kahdeksan prosenttia eli 14 henkilöä, ja heistä suurin osa naispuolisia. Tämä luku myös toteen näytti sen faktan, ettei ramopunk-skene ole pelkästään vanhojen miesfanien hallinnoimaa.

Maantieteellinen jakauma meni suurin piirtein tasan eli Etelä-Suomi ja muu Suomi. Länsi-Suomella oli myös noin neljänneksen osuus vastaajista.

Noin 23 % vastaajista ilmoitti olleensa Ramones- tai ramopunk-fani jo yli 30 vuotta, mutta myös tuoreempia faneja vastaajista löytyi. Lähes 10 % on pitänyt itseään fanina vasta 6–10 vuotta, ja yksi vastaaja ilmoitti olleensa fani alle viisi vuotta.

Kuvio 2. E-lomakekyselyn vastaajien sukupuoli- ja ikäjakauma, sekä asuinpaikka ja "fani-ikä".

Ramopunkin ideologiasta vastaajilla oli samansuuntaiset vastaukset kuin verrokkiryhmillä. Hauskanpito, yhdessäolo, ilo, energia, hyväntuulen musiikki, fiilis ja suvaitsevaisuus toistuivat suurimmassa osassa vastauksia. Muutama nokkela vastauskin oli löytänyt tiensä lomakkeeseen:

Hauskaa hössötystä ihan pienesti kantaa ottaen (Nainen 36–45 v, Etelä-Suomi)

Yksinkertaisuuden nerous (Mies 46–55 v, Itä-Suomi)

Ihmisläheinen punk, jonka yhteisössä jokainen saa olla oma itsensä (Mies 36–45 v, Etelä-Suomi)

Kova kiirus, kiva koorus. Yksinkertaista hyvänmielen nopeaa tanssimusiikkia, joka ei tosikkoihin uppoa. Tee-se-itse. (Mies 26–35 v, Etelä-Suomi)

Soittaa aitoa musiikkia suoraan sydäimestä ilman turhia suodattimia. Ramopunk on rehellistä, suoraviivaista ja kaikessa karheudessaan herkkää ja kaunista. (Mies 19–25 v, Länsi-Suomi)

Hauskan pitäminen. Suoraan soittaminen. Jos sitä ei saa sanottua kolmessa minuutissa, se kannattaa jättää sanomatta. (Mies 36–45 v, Pohjois-Suomi)

Rakasta kaikkia, pidä ystävästä kiinni ja pompi iloisesti. Tahdon huutaa, tennareissa lähtee kulkemaan ja suudella kitaristia räntäsateessa. (Nainen 26–35 v, Itä-Suomi)

E-lomakevastaajilta löytyi kysymykseen ramopunkin faniuden mittauksesta muutama kommentti enemmän kuin verrokeilta. Siitä huolimatta suurin osa ilmoitti, ettei faniutta pidä mitata mitenkään, koska se vie huomiota itse asiasta pois. Kymmenkunta vastaaja ilmoitti mittaavansa sen (suurella) sydämellä, hieman Himanes-yhtyeen pikkuhitin *Tää tulee sydäimestä* –sanoin *Tää tulee sydäimestä, tää tulee tunteella, tätä ei pois voi pestä, tää ei lähde kulumallakaan*. Muutama oli sitä mieltä, että fanius on subjektiivinen asia, ettei sille ole yhteismitallisia mittareita, eikä sitä voi selittää järjellä. Yleisimmät vastaukset liittyivät keikkakilometrien, aktiivisuuden ja hankittujen fanituotteiden (levyt, paidat ynnä muut vastaavat) määrään, sekä pyhään pukukolminaisuuteen nahkatakki-farkut-tennarit. Yksi vastaajista piti itseään tosifanina, vaikkei pukeudu ramopunkkarin uniformuun eikä omista edes levyjä, vaan käy keikoilla ja kuuntelee netistä (Nainen 36–45 v, Etelä-Suomi).

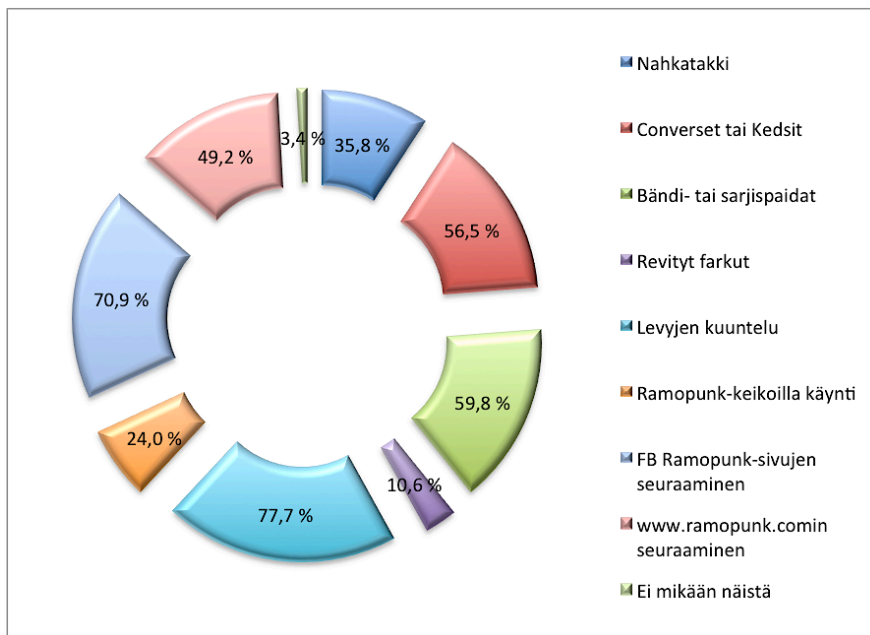
Mittanauhalla. Esim. Joey Luumäki on todella kova fani, ja silti eräs Essi Tampereelta on myös, vaikka on aika lyhyt (mutta söpö). (Mies 36–45 v, Länsi-Suomi)

Fani on, jos itsensä sellaiseksi määrittelee. Se on kuin rakkaus, sitä on tai ei ole (Nainen 36–45 v, Etelä-Suomi)

Toisille ulkonäkö -juttu (tennarit, nahkatakki ym), toisille aktiivinen skenepuuhaistelu, joillekin hiljainen fanitus (Mies 36–45 v, Keski-Suomi)

Yli puolet vastaajista käyttää ramopunkkarin uniformua joko päivittäin tai viikoittain. Genren musiikkia kuuntelee lähes neljä viidestä, ja Facebookin Ramopunk-ryhmää seuraa lähes kolme neljästä vastaajasta. Vain 3,4 % eli kuusi vastaajaa ilmoitti, ettei mikään vaihtoehdoista kuulu viikoittaiseen elämänrytmiin. Tämän tuloksen perusteella voidaan sanoa, että ramopunk on monille elämäntapa, esimerkiksi pukeutuminen ei ole

vain keikkoja tai tapaamisia varten, monella nahkatakit ja tennarit kuuluvat normaaliin pukeutumiseen.

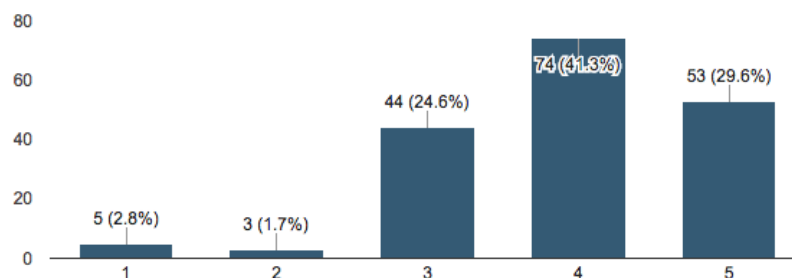

Kuvio 3. Mitä näistä kuuluu päivittäiseen tai viikoittaiseen elämään? (e-lomake).

Genren sosiaalisuutta ja yhteisöllisyyttä pyysin e-lomakkeessa arvioimaan arvoasteikolla 1-5, jossa 5 on erittäin sosiaalinen ja 1 hyvin vähän sosiaalinen ja yhteisöllinen.

Kuinka sosiaalseksi ja yhteisölliseksi koet genren? 1 on vähän ja viisi hyvin sosiaalinen ja yhteisöllinen.

(179 responses)

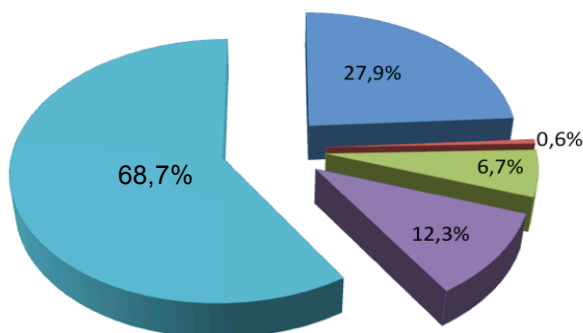
Kuvio 4. Sosiaalisuus ja yhteisöllisyys (e-lomake)

Yli 70 % vastaajista koki, että heidän mielestään ramopunk-genre on erittäin sosiaalinen ja yhteisöllinen (arvosanat 4 ja 5). Neljännes vastaajista on kultaisella keskitiellä,

eli sosiaalisuutta kuitenkin löytyy. Yhteensä kahdeksan vastaajaa ilmoitti arvosanaksi 1 tai 2, eli heidän kohdallaan kokemukset ovat negatiivisia. Kaikki arvosanan 1 antaneet ilmoittivat olevansa keski-ikäisiä eteläsuomalaisia miehiä.

Tuotatko itse mitään genren sisällä?

■ Kyllä, musiikkia ■ Kyllä, nettisivuja ■ Kyllä, fanimateriaalia ■ Kyllä, keikkoja ■ En mitään

Kuvio 5. Tuottaminen (e-lomake)

E-lomakkeeseen vastanneiden aktiivisuudesta genren suhteen kertoo se, että reilu 30 % tekee itse musiikkia, järjestää keikkoja tai valmistaa fanituotteita. En löytänyt vastaavaa, vertailevaa lukemaa mistään toisesta kulttuurin lajista, mutta uskoisin että tämä on poikkeuksellisen korkea prosentti verrattuna mihin tahansa muuhun fanikulttuuriin.

Selvittääkseni e-lomakkeella vastaajien suuntautumista fandomin tai kultin puolelle, listasin yhteensä 20 määritelmää. Asetin kysymyksen *Valitse seuraavista määrittelyistä kaikki ne, mitkä osaltasi kuvaavat omaa suhtautumistasi ramopunkiin ja ramopunk-yhteisöön*. En siis jakanut määritelmiä jommankumman otsikon alle, kuten ryhmä- tai sähköpostihaastatteluissa, vaan listasin määritelmät allekkain.

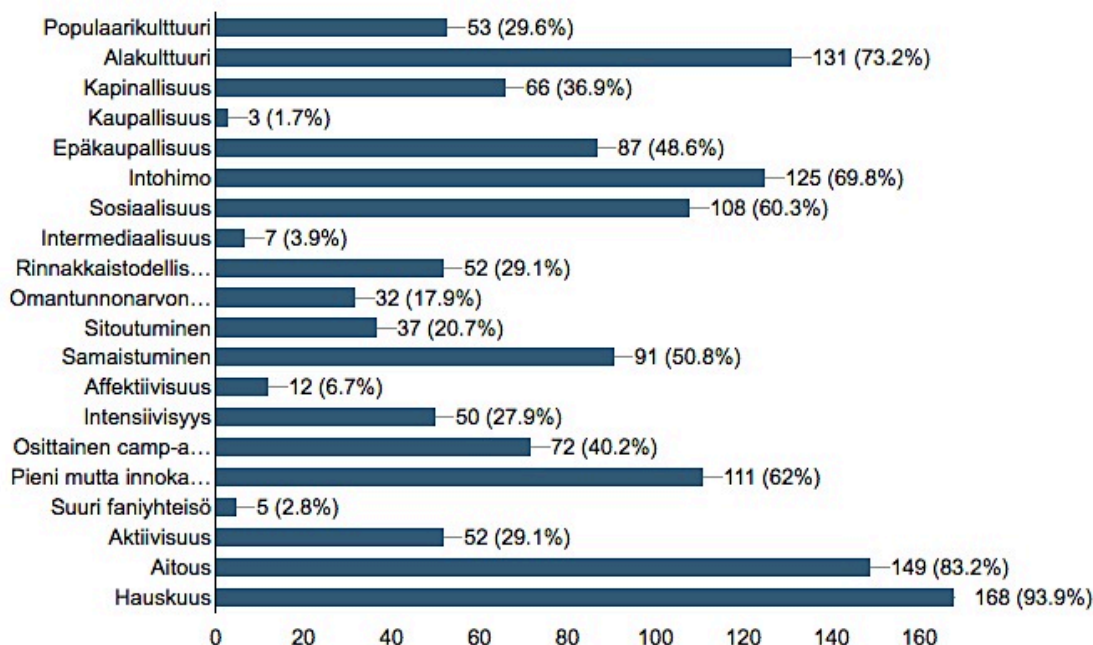
Ideologian kohdalla jo hauskanpito nousi tärkeimmäksi. Nyt tässä kontekstissa peräti 94 % oli sitä mieltä, että hauskuus kuvaa parhaiten vastaajan omaa suhtautumista ramopunkiin tai ramopunk-yhteisöön. Myös aitous, intohimo, alakulttuuri, sosiaalisuus ja pieni, mutta innokas faniyhteisö koettiin määritteistä lähellä omaa itseä. Sen sijaan kaupallisuus, suuri faniyhteisö ja intermediaalisuus koettiin kaukaisiksi asioiksi omasta vinkkelistä katsottuna. Punk-musiikkiin yleensä liitetään kapinallisuus, mutta ramopunk-faneista vain reilu kolmannes katsoi, että asiassa on jotain kapinallisuutta. Tätä mieltä

olivat lähinnä vanhimmat vastaajat, sillä ryhmähaastatteluissakin tuli ilmi, että vuonna 1977 Ramonesissa saattoi olla mukana kapinaa teinien aikuistuesssa sen ajan Suomessa, mutta ei enää tänä päivänä.

Kuviosta 6. voidaan päätellä, että kultti-määritteen alle kuuluvat aitous, alakulttuuri, sosiaalisuus, samaistuminen ja pieni, mutta innokas ihailijakunta keräsivät runsaasti ääniä, kun taas fandomin alle luettavat kaupallisuus, affektiivisuus, suuri faniyhteisö ja intermediaalisuus keräsivät varsin pienen kannatuksen. Fandomin piirteeksi luettavista vain intohimo keräsi selkeän kannatuksen.

Valitse seuraavista määrittelyistä kaikki ne, mitkä osaltasi kuvaavat omaa suhtautumistasi ramopunkiin ja ramopunk-yhteisöön.

(179 responses)

Kuvio 6. Suhtautuminen ramopunkiin ja yhteisöön (e-lomake).

Uskonnollisuutta ei e-lomakevastaajienkaan mielestä ramopunk-genressä esiinny, vaikka kulttimaisia piirteitä muuten onkin huomattavissa. Neljänneksen mielestä keikoilla kuitenkin tietyissä tapauksissa fiilis saattaa kohota hurmoksellisuuteen saakka, kuten esimerkiksi Ne Luumäet -yhtyeen hautajaiskiertueella joulukuussa 2012 tai Vesterisen järjestämässä Ramopunk.com -tapahtumissa.

7 Pohdinta

Kaiken kaikkiaan noin 200 vastaajan keski-ikä sijoittui vankasti 36–55-vuotiaiden haarakkaan, sillä yli 70 % kaikista vastaajista ilmoitti ikänsä osuvan tuohon jakaumaan. Reilusti yli 60 % kertoi olleensa Ramones-fani yli 20 vuotta, neljänneksen ollessa fani jo 30–40 vuotta. Reilu kolmannes oli miespuolisia vastaajia ja lähes 80 % kaikista osallistujista asui joko Etelä- tai Länsi-Suomessa.

Onnellista Perhettä voidaan kuvata kultiksi sen määritteen mukaan, sillä kultille on ominaista sosiaalisuus, yhteisöllisyys, me-henki ja esikuviin samaistuminen. Samaistuminen näkyy nimenomaan pukeutumisessa ja yhteisessä musiikkimaussa. Joskus kulttiin kuulumattomiin tehdään selkeä raja, mutta Onnellisen Perheen kohdalla näin ei ole, kuten tulosluvussa muutamasta vastauksesta kävi ilmi, että mukaan otettiin heti, vaikka oli muuttanut uudelle paikkakunnalle ja niin edelleen. Samankaltaisuus ja yhteisöllisyys luovat omanlaisensa identiteetin, kuten Kovala kirjassaan kuvailee (Kovala 2003).

Kuvion 6. perusteella (sivu 40) niin sanotut tavallisetkin fanit katsovat olevansa enemmän osa kulttia kuin tavallista fandomia, mutta selkeää sekoittumista kuitenkin on. Alla olevassa taulukossa olen kerännyt omiin sarakkeisiinsa kultin ja fandomin määritteet, joihin vastaajat ilmoittivat kuuluvansa. Molemmat ovat saaneet kannatusta, mutta kultin määritteitä oli vastauksissa valittuna enemmän, joten tämän tutkimuksen perusteella suomalainen ramopunk-yhteisö katsoo olevansa enemmän osa kulttia kuin tavallista faniyhteisöä eli fandomia, kuten taulukko 3. osoittaa.

Taulukko 3. Fandomin ja kultin määritelmät vastauksissa.

KULTTI	FANDOM
Alakulttuuri	Populaarikulttuuri
Aitous	Intohimo
Hauskuus	Toiminnallisuus
Epäkaupallisuus	Kaupallisuus
Samaistuminen	Intermediaalisuus
Intohimo	Aktiivinen kuluttaminen
Sosiaalisuus	Affektiivisuus
Aktiivisuus	Intensiivisyys
Osittainen camp-asenne	Rinnakkaistodellisuus
Sitoutuminen	
Pieni, mutta innokas fanikunta	
Kapinallisuus	
Omanarvontunnon kohottaja	

Ramopunkin ideologia on niin ryhmähaastattelujen, yksilöhaastattelujen kuin e-lomakevastaajienkin mielestä hauskanpito, huumori, yhteisöllisyys, sosiaalisuus, suvaitsevaisuus ja tasa-arvo hyvin sekoitettuna. Suurin osa vastaajista korosti omana itsenä olemista yhteisössä. Olen tämän huomannut itsekin oltuani yhteisössä aktiivisesti parikymmentä vuotta ja hiljaisempana fanina toisen parikymmentä vuotta.

Kaikki vastaajat olivat lähes samaa mieltä, ettei ramopunk-faniutta voi, eikä tarvitsekaan mitata. Edes niin kutsuttua ramopunkkarin ”uniformua” – nahkatakki, bändipaita, tennarit, farkut – ei pidetä pakollisena. Fani, jopa fanaattinen sellainen, voi olla ilman nahkatakkiakin ja silti tuntea kuuluvansa joukkoon, myös yhteisön mielestä. Joissakin vastauksissa tuli ilmi, ettei voi mitenkään mitata, voiko joku olla enemmän fani kuin

toinen. Pari todella fanaattista fania tosin mainittiin, maailman suurimpia Ramones-fanisivuja pitävä Jari-Pekka Laitio-Ramone, sekä ehkä Suomen suurimman Ramones-levykoelman omistava Timo Pullinen. Mutta tavallisen ramopunk-fanin ei tarvitse olla yhtä äärimmäisyyksiin menevä. Laitio-Ramonen tai Pullisen kohdalla voidaan puhua Grossbergin kirjoittamasta esimerkistä, jossa rock-fanina oleminen voi saada suunnattoman merkityksen ja se rupeaa näyttelemään hallitsevaa osaa fanin identiteetissä (Grossberg 1995, 43–44). Eräänä määritelmänä nähtiin osallistumisen ja aktiivisuuden määrä, eli soittaminen, tapahtumien järjestäminen, julkaisut ja niin edelleen. Tämä taas puolestaan voidaan nähdä kulttisuhteena. Kovalan (2003, 11) mukaan kulttien fanit eivät vain kuluta, vaan osallistuvat itsekin aktiivisesti kaikkeen fanitoimintaan, kuten soittamiseen ja keikkojen järjestämiseen. Kulttisuhde vaatii todellisia faneja, jotka tunnustetaan sitoutumisesta, tiedosta, aktiivisesta tekemisestä ja läsnäolosta (Kovala 2003, 16).

Faniuden jokapäiväinen näkyminen ja kokeminen on yksilöllistä. Suurimmalla osalla se tarkoittaa nahkatakia tai tennareiden pitämistä, joillakin on Ramones-kello ja muutamalla jopa tatuointi. Eräs vastaaja ei edes omista yhtään ramopunk-paitaa, mutta ajatus on tärkein ja kulkee sydämässä koko ajan mukana, eräänlaisena elämän filosofiana. Usealla ryhmähaastatelluista on musiikkitausta, ja yksi heistä pitää Ramones-faniuden näkymistä omassa elämässään tärkeänä, olihan hän mukana yhdessä koko suomalaisen ramopunk-skenen tärkeimmistä orkestereista, Ne Luumäissä. E-lomakekyselyyn vastanneilla levyjen kuuntelu oli noin 78 %:lla mukana päivittäisessä tai viikoittaisessa elämässä. Bändi- tai sarjispaitoja ja Converseja piti reilusti yli puolet vastaajista. Ramopunkin Facebook-sivuja tai www.ramopunk.com -sivustoa seuraa yli 70 % kyselyyn osallistuneista.

Kysymykseen ramopunk-genren sosiaalisuudesta oltiin lähes yksimielisiä. Kaikkien ryhmä- tai sähköpostihaastateltavien mielestä ramopunkkarit ovat erittäin sosiaalisia, yhteisöllisiä ja vastaanottavaisia, toisin sanoen uuden faninkin on helppo hypätä menoon mukaan. Tästä syystä tämä iso faniyhteisö kutsuukin itseään nimellä Onnellinen Perhe. Kun Perhe on koossa, siitä huokuu ulospäin erittäin positiivinen fiilis, ja soittajienkin mielestä on aina mukava laskeutua lavalta Perheen sekaan. Onnellinen Perhe ei ole pelkästään yhteisö, joka tapaa toisiaan keikoilla, vaan parisuhteita ja avioliittoja on fanien kesken solmittu.

Ramopunk-yhteisö koetaan erittäin tasa-arvoisena ja suvaitsevaisena. Tapaamisissa tai keikoilla ei esiinny häiriköintiä, tappeluja, eikä siellä myöskään ole monen muun genren keikoilta tuttua rokkipoliisi-asennetta. Nenänvartta pitkin ei tuijoteta eikä ketään arvostella. Muusikot katsovat olevansa samaa porukkaa kuin yleisökin ja yhteenkuuluvaisuuden tunne välittyy myös lavalle asti. Myös naispuolisten osuus yhteisössä on suurempi kuin muissa rock-faniyhteisöissä, kuten esimerkiksi hevimusiikin puolella, mutta maskuliinisuus on silti enemmän läsnä. Naisetkin pukeutuvat ramopunkkarin ”uniformuun”, joten sukupuolirajat katoavat sitä myötä ja kaikki ovat vain yhtä onnellista massaa.

Omalta osaltani voin todeta, että vaikka olen kuulunut suomalaiseen ramopunk-yhteisöön jo pitkään, oli tämä uudenlainen näkökulma aiheeseen todella mielenkiintoinen. Pystyin käyttämään lähtöasetelmissä omaa hiljaista tietoa, mutta tutkijan roolissa sukeltautuminen yhteisöön avasi silmiäni eri lailla. Lisäksi oli ilahduttavaa huomata erityisesti ryhmähaastattelussa, että haastateltavat ottivat tilanteen tietyllä vakavuudella, sillä tämän opinnäytetyön aihe ja tutkimuksen kohde oli lähellä heidänkin intressejään.

Tämänkaltaiset tutkimukset ovat mielestäni elintärkeitä konserttien järjestäjille ja fanituotemarkkinoille. Tutkimusten pohjalta voidaan profiloida potentiaaliset asiakkaat paremmin, suunnata mainostusta paremmalla osumatarkkuudella oikeille ihmisille, tuottaa oikeanlaisia fanituotteita ja järjestää konserttipaikoille fanituotemyyntiä ja muuta oheistoimintaa. Samalla pohjalla tämä tutkimus on toteutettavissa myös muissa fanikulttuureissa, ja entistä syvemmillä tutkimuksella laajennettavissa jopa kansainväliseksi tutkimukseksi. Kulttuurituottajaopiskelijan näkökulmasta katsottuna fanikulttuurin tutkiminen voisi hyvin olla jopa yksi valinnainen oppiaine, sillä se laajentaa näkökulmaa tuottajan silmistä myös yleisön puolelle.

Lähteet

Abercombie, Nicholas & Longhurst, Brian 1998. *Audiences. A Sociological Theory of Performance and Imagination*. London: Sage.

Buddhajeans.com 2013. The Ramones Fashion Ramones look books <<http://buddhajeans.com/2013/07/16/the-ramones-werent-an-art-band-they-were-trying-to-be-heavy-metal-bubblegum-fashion-lookbooks-from-the-1970s/>> (Luettu 04.05.2017).

Grossberg, Lawrence 1995. *Mielihyvän kytkennät. Risteilyjä populaarikulttuurissa*. Tampere: Vastapaino.

Hiljaiset Levyt –kotisivut <www.hiljaisetlevyt.com> (Luettu 04.05.2017).

Hirsjärvi, Irma 2003. *Star Trek –ilmiö fanitutkimuksen valossa*. Kovala, Urpo & Saesma, Tuija (toim.): *Kulttikirja – tutkimuksia nykyajan kultti-ilmiöstä*. Helsinki: Suomen Kirjallisuuden Seura.

Hirsjärvi, Irma 2008. *Fandom ja maailmankuva. Suomalaisten science fiction-fanien suhteita uskoon*. Nikunen, Kaarina (toim.): *Fanikirja*. Jyväskylä: Nykykulttuurin tutkimuskeskus.

Hirsjärvi, Irma 2009. *Faniuden siirtymiä, Suomalaisen science fiction –fandomin verkostot*. Jyväskylä: Gummerus Kirjapaino Oy.

Kovala, Urpo & Saesma, Tuija (toim.) 2003. *Kulttikirja – tutkimuksia nykyajan kultti-ilmiöstä*. Helsinki: Suomen Kirjallisuuden Seura.

Kovala, Urpo 2008.: *Katkos vai jatkos? Fanius vertailevasta näkökulmasta*. Nikunen, Kaarina (toim.): *Fanikirja*. Jyväskylä: Nykykulttuurin tutkimuskeskus.

Kustannusyhtiö Paasilinna. Ramopunk! -verkkodokumentti <<http://paasilinna.fi/kirjat/yy-kaa-koo-nee-ramopunk/>> (Luettu 04.05.2017).

Laitinen, Katja 2003. *Keijukaiskuningatar ja hänen hovinsa*. Kovala, Urpo & Saesma, Tuija (toim.): *Kulttikirja – tutkimuksia nykyajan kultti-ilmiöstä*. Helsinki: Suomen Kirjallisuuden Seura.

Laitio-Ramone, Jari-Pekka. Ramones Heaven <www.ramonesheaven.com> (Luettu 09.05.2017).

Lappalainen, Sirpa – Hynninen, Pirkko – Kankkunen, Tarja – Lahelma, Elina & Tolonen, Tarja (toim.) 2007. *Etnografia metodologiana*. Tampere: Vastapaino.

Laukkanen, Minna 2012. *Onko Jumalakin Ramones-fani?* Vesterinen, Mika: *Havana Bananas vol.9*. Kuopio: omakustanne.

Lehtolainen, Leena: Kotisivut <www.leenalehtolainen.net> (Luettu 04.05.2017).

Marjala, Jari 2011. *Yy-Kaa-Koo-Nee:Ramopunk!*. Helsinki: Paasilinna.

Mäyrä, Frans 2003. *Muodonmuuttajien maat*. Kovala, Urpo & Saesma, Tuija (toim.): Kulttikirja – tutkimuksia nykyajan kultti-ilmiöstä. Helsinki: Suomen Kirjallisuuden Seura.

Nikunen, Kaarina (toim.) 2008. *Fanikirja*. Jyväskylä: Nykykulttuurin tutkimuskeskus.

Nikunen, Kaarina 2005. *Faniuden aika. Kolme tapausta televisio-ohjelmien faniudesta vuosituhatien taitteen Suomessa*. Väitöskirja. Tampere: Tampereen yliopisto.

Nikunen, Kaarina 2003. *Soturiprinsessan matkassa*. Kovala, Urpo & Saesma, Tuija (toim.): Kulttikirja – tutkimuksia nykyajan kultti-ilmiöstä. Helsinki: Suomen Kirjallisuuden Seura.

Poikolainen, Janne 2015. *Musiikkifanius ja modernisoituva nuoruus*. Helsinki: Nuorisotutkimusverkosto.

Ramopunk.com –kotisivut <www.ramopunk.com> (Luettu 04.05.2017).

Salasuo, Mikko & Poikolainen, Janne & Komonen Pauli (toim.) 2012. *Katukulttuuri – Nuorisoesiintymiä 2000-luvun Suomessa*. Helsinki: Nuorisotutkimusseura.

Söderholm, Stig 1990. *Liskokuninkaan mytologia. Rituaali ja roksankarin kuolema: Jim Morrison-kultin etnografinen tulkinta (1990)*. Helsinki: SKS.

Taalas, Saara & Hirsjärvi, Irma 2008. *Fanit ja seuraajat*. Nikunen, Kaarina (toim.): *Fanikirja*. Jyväskylä: Nykykulttuurin tutkimuskeskus.

Tolonen, Tarja & Palmu, Tarja 2007. *Etnografia, haastattelu ja (valta)positiot*. Lappalainen, Sirpa – Hynninen, Pirkko – Kankkunen, Tarja – Lahelma, Elina – Tolonen, Tarja (toim.) 2007. *Etnografia metodologiana*. Tampere: Vastapaino.

Woimasointu-levy-yhtiön kotisivut <woimasointu.com> (Luettu 04.05.2017).

Yleisradio, Pop-arkistosivut 2008. *Mä uskon meihin*. <<http://yle.fi/vintti/yle.fi/pop/leena-lehtolainen/2008-12-03/ma-uskon-meihin.html>> (Luettu 04.05.2017).

Yleisradio, YleX-arkistosivut 2011. *Ramones ikuistettiin Aku Ankkaan*. <http://yle.fi/ylex/uutiset/ramones_ikuistettiin_aku_ankkaan/3-7624793> (Luettu 04.05.2017).

Ryhmähaastattelut, Sture21, Helsinki (15.11.2016)

Hoffrén, Michka, 45, Helsinki (soittaja/Mantelikala)

Keihänen, Tapio, 44, Helsinki (fani)

Koivisto, Kristian, 41, Helsinki (soittaja/Pesusienet Ehdolla)

Pajunen, Petri, 50, Helsinki (soittaja/70-Luvun Vihannekset)

Paukku, Petteri, 55, Helsinki (soittaja/Ne Luumäet, Von Donners)

Pelkonen, Jari, 55, Hyvinkää (soittaja/Mohiklaani, Vandaalit)

Perälä, Jarmo, 55, Helsinki (laulaja/Von Donners, Jouni Perkele & Viimeinen Savotta)

Skinnari, Teemu, 45, Kirkkonummi (soittaja/E-Street Punks, Kimmo Liskomäki)

Yksilöhaastattelut sähköpostilla (palautus 16.12.2016)

Jokinen, Hannu, 49, Espoo (Woimasointu-levy-yhtiö)

Lehtolainen, Leena, 52, Inkoo (kirjailija)

Marjala, Jari 53, Oulu (opettaja, Yy-Kaa-Koo-Nee: Ramopunk! –kirjailija)

Marjala, Jukka, 46, Oulu (fani)

Pennanen, Karri, 41, Helsinki (fani)

Riihikoski, Jorma, 58, Ylöjärvi/Kalajoki (mediamaisteri)

Tiainen, Marika, 44, Helsinki (fani)

Junttila, Jukka, 57, Tampere (Hiljaiset Levyt –levy-yhtiö)

Vesterinen, Mika, 48, Kuopio (www.ramopunk.comin ylläpitäjä, nuoriso-ohjaaja)

Kuva 16. Ramonesfanin syvä haara-asento (Kuva: Hartza Miettinen)

Kuva 17. Ramones-fanin perusasusu (Kuva: Buddhajeans.com)

Kuva 18. Aktiivisimmat Converse-kerho-kävijät Riina, Rauman Kimmo ja Ilpo Semifinalissa 2008. (Kuva: Hartza Miettinen)

Kuva 19. Onnellista perhettä 2008. (Kuva: Hartza Miettinen)

Kuva 20. Ramopunk-fanin kesä- ja talvikengät. (Kuva: Hartza Miettinen)

Kuva 21. Onnellista perhettä Ilveksessä (Kuva: Hartza Miettinen)

Kuva 21. Hauskanpitoa Hartzan Birthday Bashissa 2008. (Kuva: Jari Marjala)

Kuva 22. Yhteenkuuluvaisuuden tunnetta Ramopiknikillä 2009. (Kuva: Hartzan Miettinen)

Kuva 23. Jari Marjala saa Kultaisen Pesäpallomailan Vastavirralla 2012. Mukana tuomaristo Vesterinen, Lehtolainen, Miettinen, Jokinen. (Kuva: Hartzan Miettinen)

Kuva 24. Ramopiknik-yleisöä Haukivuorella 2009. (Kuva: Jukka Marjala)

Kuva 25: Osoitus ramoväen camp-huumorista eli Kimmo Liskomäen Pitkät Kalsarit Ramopiknikillä 2013. (Kuva: Hartzan Miettinen)

Kuva 26: Yhteislaulua Ne Luumäkien hautajaisissa 2011. (Kuva: Hartzan Miettinen)

RAMOPUNK – FANDOM VAI KULTTI???

- **MIKÄ ON MIELESTÄSI RAMOPUNKIN IDEOLOGIA?**
- **KUINKA RAMOPUNK-FANIUTTA VOIDAAN MITATA?**
- **KUINKA KOET FANIUDEN ITSE? TUOKO SE SINULLE TYYDYTYSTÄ, RAJOJEN RIKKOMISTA, KAPINAA, RENTOUTUMISTA, YHTEISÖLLISYYTTÄ VAI MITÄ?**
- **KUINKA SUURTA OSAA RAMOPUNK EDUSTAA JOKAPÄIVÄISESSÄ ELÄMÄSSÄSI JA MITEN SE ILMENEE? ESIM. PUKEUTUMINEN, KUUNTELU...**
- **KUINKA SOSIAALISEKSI JA YHTEISÖLLISEKSI KOET GENREN?**
- **MÄÄRITTELE ONNELLINEN PERHE.**
- **TUOTATKO ITSE GENREN SISÄLLÄ MUSIIKKIA / MUUTA MEDIAA / FANITUOTTEITA? MIKSI?**
- **KUINKA KOET ITSE MUUSIKKONA FANIUDEN? TUNNETKO OLEVASI TAVISFANIEN YLÄPUOLELLA VAI SAMAA PERHETTÄ?**
- **KOETKO OLEVASI OSA KULTTIA VAI FANDOMIA? PERUSTELE.
Kts. laput pöydissä**
- **KOETKO FANIUDESSA USKONNOLLISIA PIIRTEITÄ TAI KOKEMUKSIA? ESIM. HURMOSHENKISYYS KEIKOILLA tms**
- **ENTÄ SEKSUAALISIA PIIRTEITÄ? ESIM. KIIHKO, ORGASTISET KOKEMUKSET KEIKOILLA, TOTAL BRAIN FUCKING tms**
- **TASA-ARVOISUUS? ONKO RAMOPUNK FEMINIININEN VAI MASKULIININEN ILMIÖ? PERUSTELE.**

Nimi, ikä ja paikkakunta: _____

1. MIKÄ ON MIELESTÄSI RAMOPUNKIN IDEOLOGIA?
2. KUINKA RAMOPUNK-FANIUTTA VOIDAAN MITATA?
3. KUINKA KOET FANIUDEN ITSE? TUOKO SE SINULLE TYYDYTYSTÄ, RAJOJEN RIKKOMISTA, KAPINAA, RENTOUTUMISTA, YHTEISÖLLISYYTTÄ VAI MITÄ?
4. KUINKA SUURTA OSAA RAMOPUNK EDUSTAA JOKAPÄIVÄISESSÄ ELÄMÄSSÄSI JA MITEN SE ILMENEE? ESIM. PUKEUTUMINEN, KUUNTELU...
5. KUINKA SOSIAALISEKSI JA YHTEISÖLLISEKSI KOET GENREN?
6. MÄÄRITTELE ONNELLINEN PERHE.
7. TUOTATKO ITSE GENREN SISÄLLÄ MUSIIKKIA / MUUTA MEDIAA / FANITUOTTEITA? MIKSI?
8. KUINKA KOET ITSE MUUSIKKONA FANIUDEN? TUNNETKO OLEVASI TAVISFANIEN YLÄPUOLELLA VAI SAMAA PERHETTÄ?
9. KOETKO OLEVASI OSA KULTTIA VAI FANDOMIA? PERUSTELE.
Kts. liite "Fandom vs Kultti". Siinä on listattu fandomin ja kultin (populaarikulttuurissa) tärkeimpiä määritteitä ja tutkimusten mukaan fani kuuluu jompaankumpaan.
10. KOETKO FANIUDESSA USKONNOLLISIA PIIRTEITÄ TAI KOKEMUKSIA?
ESIM. HURMOSHENKISYYS KEIKOILLA tms
11. ENTÄ SEKSUAALISIA PIIRTEITÄ? ESIM. KIIHKO, ORGASTISET KOKEMUKSET KEIKOILLA, TOTAL BRAIN FUCKING tms
12. TASA-ARVOISUUS? ONKO RAMOPUNK FEMINIININEN VAI MASKULIININEN ILMIÖ? PERUSTELE.
13. LISÄÄ TÄHÄN KOHTAAN JOTAIN OLEELLISTA, MITÄ HALUAISIT MAINITA RAMOPUNK-FANIUDESTA 😊

Sukupuoli *

- Nainen
- Mies
- Joku muu

Ikä *

- 13-18
- 19-25
- 26-35
- 36-45
- 46-55
- 56-65
- 65->

Asuinpaikka *

- Etelä-Suomi
- Länsi-Suomi
- Itä-Suomi
- Keski-Suomi
- Pohjois-Suomi
- Ulkomaat

Kuinka kauan olet ollut Ramones-/ramopunk-fani? *

- 0-5 vuotta
- 6-10 vuotta
- 11-15 vuotta
- 16-20 vuotta
- 21-25 vuotta
- 25-30 vuotta
- yli 30 vuotta

Kuinka ramopunk-faniutta voidaan mielestäsi mitata? Vastaa muutamalla lauseella.

Oma vastauksesi

Mikä on mielestäsi ramopunkin ideologia? Vastaa muutamalla lauseella.

Oma vastauksesi

Mitä näistä kuuluu päivittäiseen tai viikottaiseen elämääsi? Voi valita useamman vaihtoehdon. *

- Nahkatakki
- Converset, Kedsit tai muut tennarit
- Bändi- tai sarjakuvapaidat
- Revityt farkut
- Ramones- tai ramopunk-levyjen kuuntelu
- Ramopunk-keikoilla käynti
- Facebookin Ramopunk-sivujen seuraaminen
- www.ramopunk.com -sivuston seuraaminen
- Ei mikään näistä

Kuinka sosiaaliseksi ja yhteisölliseksi koet genren? 1 on vähän ja viisi hyvin sosiaalinen ja yhteisöllinen. *

	1	2	3	4	5	
Vähän	☐	☐	☐	☐	☐	Hyvin paljon

Tuotatko itse ramopunk-genren sisällä jotain? *

- Kyllä, musiikkia
- Kyllä, nettisivuja / blogeja tms
- Kyllä, fanimateriaalia, esim. paitoja
- Kyllä, keikkoja
- En mitään.

Valitse seuraavista määrittelyistä kaikki ne, mitkä osaltasi kuvaavat omaa suhtautumistasi ramopunkiin ja ramopunkiyhteisöön. *

- Populaarikulttuuri
- Alakulttuuri
- Kapinallisuus
- Kaupallisuus
- Epäkaupallisuus
- Intohimo
- Sosiaalisuus
- Intermediaalisuus
- Rinnakkaistodellisuus arjelle
- Omantunnonarvon kohottaja
- Sitoutuminen
- Samaistuminen
- Affektiivisuus
- Intensiivisyys
- Osittainen camp-asenne
- Pieni mutta innokas faniyhteisö
- Suuri faniyhteisö
- Aktiivisuus
- Aitous
- Hauskuus

Koetko ramopunk-faniudessa mitään uskonnollisia piirteitä tai kokemuksia, esimerkiksi hurmoksellisuutta tms?

- Kyllä
- En

Yhteystiedot mahdollista palkintoa varten

Kaikkien vastanneiden kesken arvotaan kaksi pääsylippua seuraavaan Hartzan's Birthday Bash -iltamaan marraskuussa 2017. Jos haluat olla mukana arvonnassa, jätä sähköpostiosoitteesi.

Oma vastauksesi

Kysely ramopunk-faniudesta

Vastauksesi on vastaanotettu. Suuri kiitos :)

FANDOM

- POPULAARIKULTTUURI
- INTOHIMO
- AKTIIVINEN KULUTTAMINEN
- TOIMINNALLISUUS
- INTENSIIVISYYS
- INTERMEDIAALISUUS
- TUOTANNOLLISET AKTIVITEETIT
- RINNAKKAISTODELLISUUS ARJELLE
- AFFEKTIIVISUUS
- COSPLAY (esim. sci-fi, anime)
- FANIFIKTIOT, FANITAIDE
- FAN CLUBIT, FANIYHDISTYKSET
- YLEENSÄ SUURI IHAILIJAKUNTA
- MAAILMANLAAJUINEN (www)

KULTTI

- ALAKULTTUURI
- KAPINALLISUUS
- AITOUS
- EPÄKAUPALLISUUS
- SOSIAALISUUS, YHTEISÖLLISYYS, ME-HENKI
- SAMMAISTUMINEN
- OMANARVONTUNNON KOHOTTAJA
- AKTIIVISET FANIT
- INTERMEDIAALISUUS
- OSITTAINEN CAMP-ASENNE
- SITOUTUMINEN
- EPÄVIRALLISIA FANIYHTEISÖJÄ
- YLEENSÄ PIENI, MUTTA INNOKAS IHAILIJAKUNTA
- MAANTIETEELLISYYS -> KIELI- JA KULTTUURIEROT